JAMHURI YA KENYA

WIZARA YA ELIMU

MTAALA WA SHULE YA JUNIA

KISWAHILI

GREDI YA 8

KWA WANAFUNZI WALIO NA CHANGAMOTO ZA KUONA

TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA

JAMII ADILIFU NA YENYE UJUZI

Toleo la Kwanza 2022

Toleo la Pili 2024

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kupiga chapa au kutoa mtaala huu kwa njia yoyote ile bila idhini, kwa maandishi, ya mchapishaji.

ISBN: 978-9914-43-937-3

Kimechapishwa na Kutolewa na Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya

UTANGULIZI

Serikali ya Kenya inajitolea kuhakikisha kuwa malengo ya sera kuhusu elimu, mafunzo, na utafiti yanakidhi matarajio ya Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya Kenya 2030, Sera ya Mtaala wa Kitaifa ya 2019, Malengo Endelevu ya Umoja wa Mataifa (SDGs), na mikataba ya kikanda na kimataifa ambayo Kenya imesaini. Kuelekea kufikia lengo la Elimu ya Msingi, Wizara ya Elimu (MoE) imetekeleza kwa mafanikio na hatua kwa hatua utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi (CBC) katika ngazi ya awali, msingi, na Shule za Junia.

Utekelezaji wa Mtaala wa Kitaalamu unajumuisha ufuatiliaji na tathmini ili kubaini mafanikio yake. Baada ya mzunguko wa miaka mitano wa utekelezaji, tathmini ya jumla ya mzunguko wa elimu ya msingi ilifanywa ili kubaini kufikia malengo ya matokeo ya kujifunza kama ilivyotarajiwa katika Mfumo wa Mtaala wa Elimu ya Msingi.

Serikali ya Kenya iliunda Jopo Kazi la Rais kuhusu Mageuzi ya Elimu'Presidential working party on Education Reforms' (PWPER) mwaka 2022 kushughulikia masuala muhimu yanayoathiri sekta ya elimu. PWPER ilifanya mapendekezo ya mbalimbali, yaliyochangia marekebisho ya mtaala. Mapendekezo ya PWPER, ripoti za ufuatiliaji, tathmini ya jumla, maoni kutoka kwa watekelezaji wa mtaala, na wadau wengine, yalisababisha hatua ya kufanya marekebisho katika mtaala pamoja na kuchunguza upya masomo yaliyopendekezwa.

Mtaala wa Gredi ya **8** kwa wanafunzi walio na changamoto za kuona uliofanyiwa marekebisho, umejengwa kutokana na umilisi uliokuzwa katika Gredi ya 7. Umuhimu katika Gredi hii ni maendeleo ya usomaji wa msingi, hesabu, na stadi za mwingiliano na mazingira.

Mitaala hii inawakilisha Malengo ya Kitaifa ya Elimu, kauli kiini, matokeo yanayotarajiwa kwa ujumla na kwa kila somo pamoja na Mada na Mada Ndogo. Mitaala hiyo pia inajuimuisha Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa, Swali Dadisi Lililopendekezwa, Umilisi wa kimsingi unaokuzwa: masuala mtambuko (PCI's), maadili, vigezo na viwango vya kuzingatia katika kutathmini.

Nina matumaini kwamba mashirika yote ya serikali na wadau wengine katika Elimu watatumia miundo hii kubuni ufanisi na ufanisi utekelezaji wa CBC.

HON. EZEKIEL OMBAKI MACHOGU, CBS
WAZIRI WA ELIMU
WIZARA YA ELIMU

DIBAJI

Wizara ya Elimu (MoE) ilianza kutekeleza Mtaala wa Kiumilisi (CBC) mwaka 2019 nchini kote. Gredi ya **7** ndiyo ya kwanza katika ngazi ya Elimu ya Shule ya Junia nayo Gredi ya **9** ni ya mwisho katika ngazi hiyo katika mfumo uliofanyiwa marekebisho wa elimu.

Mtaala uliofanyiwa marekebisho wa Gredi **ya 8** unaendeleza utekelezaji wa Mtaala wa Umilisi kutoka Gredi ya **7** katika ngazi ya Msingi. Mtaala huu unatoa fursa kwa wanafunzi kuzingatia wanachokipenda ili kuunda msingi wa elimu na mafunzo zaidi na/au kupata stadi za ajira. Kiwango hiki cha elimu ni muhimu sana katika kuchangia kufikia ruwaza na mwito wa marekebisho yanayoendelea ya kimtaala kama ilivyoelekezwa katika Mswada Elekezi Nambari 1 wa mwaka 2019 kuhusu Kuelekea kuafikia elimu na mafunzo yenye ubora, faafu na jumuishi kwa maendeleo endelevu nchini Kenya ''*Towards Realizing Quality, Relevant and Inclusive Education and Training for Sustainable Development'*. Mswada Elekezi huo unaeleza kuhusu kuvuka kutoka mtaala wa Kimafunzo na kuzingatia kukuza vipawa vya kila mwanafunzi.

Hivyo basi, mtaala wa Gredi ya **8** kwa wanafunzi walio na changamoto za kuona unalenga kuimarisha ukuzaji wa Umilisi wa Kimsingi katika mtaala huu, yaani: mawasiliano na ushirikiano, uwazaji kina na utatuzi wa matatizo, ubunifu, uraia, ujuzi wa kidijitali, hamu ya kuendelea kujifunza na kujiamini.

Mitaala inapendekeza shughuli shirikishi za ujifunzaji unaolingana na Mada Ndogo mbalimbali na vipengele vingine vya mtaala wa umilisi (CBC). Pia inapendeza baadhi ya nyenzo za kufundishia na mbinu za kutathmini mbalimbali. Inatarajiwa kwamba mitaala hii itaongoza walimu kufanikisha wanafunzi kufikia matokeo maalum yanayotarajiwa ya kujifunza katika Gredi ya **8** na kuwaandaa kwa mpito laini kwa Gredi ya **9**. Zaidi ya hayo, ni matumaini yangu kuwa mwalimu atatumia mitaala iliyorekebishwa kufanya ujifunzaji uwe wa kuvutia, unaochangamsha na wa kufurahiwa.

DR. BELIO KIPSANG', CBS
KATIBU MKUU
IDARA YA SERIKALI YA ELIMU YA AWALI NA ELIMU YA MSINGI
WIZARA YA ELIMU

SHUKRANI

Sheria nambari 4 ya 2013 (iliyorekebishwa 2019) ya Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya inaipa mamlaka Taasisi kukuza mitaala na nyenzo za utekelezaji mtaala kwa elimu ya msingi na taasisi za elimu na mafunzo. Mchakato wa ukuzaji mtaala wa kiwango chochote cha elimu huhusisha utafiti wa kina, ulinganishi wa kimataifa na uhusishaji mkubwa wa wadau. Kupitia kwa mchakato uliopangwa kikamilifu na wa mashauriano, KICD ilibuni Mtaala wa Kiumilisi (CBC) kama ilivyoelezwa katika Utaratibu wa Mtaala wa Elimu ya Msingi (BECF) ambao unaitikia mahitaji ya karne ya 21 na matamanio yanayoelezwa katika Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya 2030, Itifaki ya Jumuia ya Afrika Mashariki pamoja na Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa.

KICD hupata ufadhili kutoka kwa Serikali ya Kenya ili kuwezesha ufikiaji kikamilifu wa majukumu na utekelezaji wa mipango ya Serikali na Sekta za Wizara ya Elimu. Taasisi pia inapata msaada kutoka kwa washirika wa maendeleo unaolenga miradi mahususi. Mtaala wa Gredi ya 8 kwa wanafunzi walio na changamoto za kuona umeandaliwa kwa ufadhili wa Benki ya Dunia kupitia mpango wa *Kenya Secondary Education Quality Improvement Programme (SEQIP)* ulio chini ya uelekezi wa Wizara ya Elimu. Kwa hivyo, Taasisi inatoa shukrani za dhati kwa msaada kutoka kwa Serikali ya Kenya kupitia Wizara ya Elimu na washirika wengine wa maendeleo kwa sera na msaada wa mali na mikakati. Taasisi inatoa shukrani za kipekee kwa Waziri wa Elimu, Katibu Mkuu katika Idara ya Serikali ya Mafunzo ya Awali na Elimu ya Msingi.

Tungependa kuwashukuru wakuza mitaala wa KICD na wafanyakazi wengine, walimu wote na wakufunzi walioshiriki kama wanajopo katika ukuzaji wa mitaala. Nashukuru pia Mashirika Huru ya Serikali (SAGAs) na wawakilishi wa wadau mbalimbali kwa michango yao katika kuuandaa Mtaala wa Gredi ya 5 kwa wanafunzi walio na changamoto za kuona. Kwa mintarafu hii, tunatambua msaada wa Afisa Mkuu Mtendaji wa Tume ya Kuwaajiri Walimu (TSC) na Afisa Mkuu Mtendaji wa Baraza la Kitaifa la Mitihani nchini Kenya (KNEC) kwa usaidizi wao katika mchakato mzima wa kuuandaa mtaala.

Mwisho, tunamshukuru Mwenyekiti wa Baraza la Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya (KICD), Prof. Elishiba Kimani na wanachama wengine wa Baraza kwa uelekezi wao wa mara kwa mara katika mchakato huu. Tunawahakikishia walimu wote, wazazi na wadau wengine kuwa mtaala huu utaelekeza ipasavyo utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi katika Gredi ya 8 na uandaaji wa wanafunzi walio na changamoto za kuona kuingia katika Gredi ya 9.

PROF. CHARLES O. ONG'ONDO, PhD, MBS
MKURUGENZI/AFISA MTENDAJI MKUU
TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA
MKURUGENZI/OFISA MTENDAJI MKUU
TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA

YALIYOMO

UTANGULIZI iii

DIBAJI iv

SHUKRANI v

YALIYOMO vi

MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA viii

MGAO WA VIPINDI x

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA SHULE YA JUNIA x

MATOKEO YA KUJIFUNZA KWA UJUMLA xi

2.0 MATUMIZI YAFAAYO YA DAWA 11

3.0 DHIKI ZINAZOKUMBA WANYAMA 20

4.0 MATUMIZI BORA YA MALIASILI 29

5.0 MAJUKUMU YA KIJINSIA 38

6.0 USALAMA NYUMBANI 47

7.0 KUHUDUMIA WENYE MAHITAJI MAALUMU 54

8.0 UHALIFU WA MTANDAONI 62

9.0 MAJUKUMU YA MNUNUZI 70

10.0 KUKABILIANA NA HISIA 78

11.0 HAKI ZA WATOTO 87

12.0 MAGONJWA YASIYOAMBUKIZWA 95

13.0 HESHIMA KWA TAMADUNI ZA WENGINE 104

14.0 KUWEKA AKIBA 112

15.0 MAADILI YA KIJAMII 121

VIGEZO NA VIWANGO VYA KUTATHMINI 129

STADI YA KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA 129
STADI YA SARUFI 135
KIAMBATISHO 1: MWONGOZO WA MIRADI YA SHUGHULI YA HUDUMA YA KIJAMII INAYOCHANGIA UJIFUNZAJI KATIKA GREDI YA NANE 136
KIAMBATISHO 2: MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI 138

MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA

Elimu nchini Kenya inatakiwa:

1. **Kukuza na kustawisha utaifa, uzalendo na kuendeleza umoja wa kitaifa**
   Nchini Kenya kuna jamii zenye mila, dini na tamaduni mbalimbali lakini tofauti hizi hazifai kuzitenganisha. Lazima waweze kuishi na kutangamana kama Wakenya. Elimu ina jukumu kuu la kuwezesha vijana kujenga hisia za uzalendo na utaifa kwa kuondoa mivutano na kukuza mielekeo chanya ya kuheshimiana. Mielekeo hii itawawezesha wanajamii kuishi pamoja kwa utangamano na kujenga uzalendo ili kuchangia ukuaji wa taifa.

2. **Kukidhi mahitaji ya kijamii, kiuchumi, kiteknolojia na viwanda yanayochangia maendeleo ya kitaifa**
   Elimu inafaa kuwaandaa vijana wa taifa la Kenya kutekeleza wajibu wenye umuhimu katika maisha nchini.
   a) Mahitaji ya kijamii
   Elimu nchini Kenya lazima iwatayarishe vijana kwa mabadiliko ya mielekeo na mahusiano ambayo yanahitajika kwa maendeleo ya haraka ya uchumi wa kisasa. Kuna uwezekano wa kuwa na mageuzi taratibu ya kijamii kutokana na maendeleo ya haraka ya usasa. Elimu inapaswa kuwasaidia vijana kujirekekebisha kutokana na mabadiliko haya.
   b) Mahitaji ya kiuchumi
   Elimu nchini Kenya inafaa kukuza raia walio na stadi, maarifa, ujuzi na sifa za kibinafsi zinazohitajika kuhimili maendeleo ya kiuchumi. Kenya inajenga uchumi huru na wa kisasa ambao unahitaji wafanyakazi wa kutosha, walio na maarifa yanayohitajika humu nchini.
   c) Mahitaji ya kiteknolojia na ya kiviwanda
   Elimu nchini Kenya inafaa kuwapa vijana stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya kiviwanda. Kenya inatambua mabadiliko ya haraka ya kiviwanda na kiteknolojia yanayofanyika, hasa katika ulimwengu ulioendelea. Tunaweza kuwa sehemu ya maendeleo haya ikiwa mfumo wetu wa elimu utalenga kimakusudi maarifa, stadi na mielekeo itakayotayarisha vijana kwa mabadiliko ya yanayoendelea ulimwenguni.

3. **Kutoa nafasi ya kujiendeleza na kujitosheleza**
   Elimu inapaswa kuwezesha kutambua, kukuza na kuimarisha vipawa vya kila mmoja ili kuweza kujiendeleza na kujitosheleza. Inafaa kuwawezesha watoto kukuza uwezo wao. Kipengele muhimu cha maendeleo ya kibinafsi ni ujenzi wa tabia ifaayo.

4. **Kuwawezesha wananchi kuimarisha maadili na amali za kijamii na kidini**
   Elimu inakusudiwa kukuza maarifa, stadi na mielekeo itakayoimarisha upataji wa maadili na kuwasaidia watoto kukua wakiwa wenye nidhamu, wanaojitegemea na raia wakamilifu.

5. **Kuimarisha usawa wa kijamii na uwajibikaji**
   Usawa wa kijamii kwa mfano, usawa wa kijinsia huimarika watu wa jamii na jinsia zote wanapopata elimu sawa.

Elimu inafaa ikuze usawa wa kijamii na uwajibikaji wa kijamii kutokana na mfumo wa elimu unaowezesha fursa sawa ya elimu kwa wote. Inafaa kuwapa watoto wote fursa mbalimbali na zenye changamoto zitakazowawezesha kutoa huduma jumuishi za kijamii bila kujali jinsia, uwezo au mazingira ya kijiografia.

6. **Kukuza uthamini wa tamaduni mbalimbali nchini Kenya**
   Elimu inafaa kuwapa vijana uelewa wa tamaduni za kale na za sasa na nafasi yazo katika jamii ya kisasa. Vijana wanafaa kuambatanisha maadili ya tamaduni bora na mahitaji yanayobadilika kulingana na maendeleo yanayotokea ili kujenga jamii thabiti ya kisasa.

7. **Kuimarisha utambuzi wa uhusiano wa kimataifa na kukuza mwelekeo chanya kwa mataifa mengine**
   Kenya kama nchi mojawapo ya jamii ya kimataifa inakusudia elimu iwaelekeze Wakenya kutambua na kuthamini mahusiano ya kimataifa kwa kuzingatia mikataba, uwajibikaji, haki na manufaa yanayoambatana na ushirika huo.

8. **Kustawisha mwelekeo chanya kuhusu afya bora na uhifadhi wa mazingira**
   Elimu inakusudiwa kujenga mielekeo ifaayo miongoni mwa vijana kuhusu udumishaji wa afya bora na mazingira kwa kujiepusha na mienendo inayoweza kudhuru afya ya mwili na akili. Aidha, inafaa kuimarisha mielekeo chanya kuhusu ukuzaji na uhifadhi wa mazingira na kuwaelekeza vijana kuthamini usafi wa mazingira.

MGAO WA VIPINDI

	Somo	vipindi kwa wiki (Dakika 40 kwa kipindi)
1.	English	5
2.	Kiswahili/Kenya Sign Language (Ksl)	4
3.	Mathematics	5
4.	Integrated Science (Including Health Education)	5
5.	Pre-Technical Studies	4
6.	Social Studies (Including Life Skill Education)	4
7.	Religious Education (CRE/IRE/HRE)	4
8.	Agriculture and Nutrition	4
9.	Creative Arts and Sports	5
	Total	40

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA SHULE YA JUNIA

Kufikia mwisho wa elimu ya Shule ya Junia, mwanafunzi aweze:

1. kutumia ujuzi wa kusoma na kuandika, ujuzi wa kuhesabu na kufikiri kimantiki ifaavyo katika kujieleza,
2. kuwasiliana kikamilifu katika miktadha mbalimbali,
3. kudhihirisha ujuzi wa kijamii, pamoja na tunu za kiimani na kimaadili kwa ajili ya mahusiano mema,
4. kutalii, kubadilisha, kusimamia na kutunza mazingira ifaavyo kwa ajili ya ujifunzaji na maendeleo endelevu,
5. kufanya usafi, kufuata kanuni zifaazo za usafi na lishe ili kuimarisha afya,
6. kudhihirisha mienendo ya kimaadili na kuonyesha uraia mwema kama wajibu wa kiraia,
7. kuonyesha ridhaa kwa mirathi mingi na tofauti ya kitamaduni nchini ili kuleta mshikamano wa kimahusiano,
8. kudhibiti masuala mtambuko katika jamii ifaavyo,
9. kutumia ujuzi wa kidijitali ifaavyo kwa madhumuni ya mawasiliano na ujifunzaji.

KAULI KIINI

Somo la Kiswahili litampa mwanafunzi walio na upungufu wa kuona wa Daraja ya Awali ya Shule za Upili umilisi katika shughuli za kila siku. Umilisi huu utajengea haiba na uwezo wake wa kuwasiliana na kuhusiana katika jamii, kitaifa na kimataifa. Aidha, litamwendeleza kielimu na kumwandaa kwa ulimwengu wa kazi. Somo hili litampa mwanafunzi walio na upungufu wa kuona hamasa ya kumudu na kufurahia lugha na fasihi kwa kuzihusisha na tajiriba na mazingira yake. Hali kadhalika, litampa mwanafunzi maarifa ya kijamii na kitamaduni. Mwanafunzi walio na upungufu wa kuona ataweza kujieleza na vilevile kupata fursa ya kutoa huduma kwa jamii.

MATOKEO YA KUJIFUNZA KWA UJUMLA

Kufikia mwisho wa elimu ya Shule ya Junia, mwanafunzi aweze:

1. kujieleza ipasavyo kwa kutumia lugha ya Kiswahili kwa njia ya maandishi na mazungumzo,
2. kuwasiliana ipasavyo katika miktadha mbalimbali ya kijamii,
3. kujenga desturi ya kusoma na kufasiri maandishi kwa ufasaha,
4. kutumia lugha kiubunifu kusimulia na kuandika tungo mbalimbali,
5. kushiriki katika shughuli za kijamii zinazochangia ujifunzaji,
6. kutumia teknolojia saidizi katika ujifunzaji na mawasiliano ili kukuza ujuzi wa kidijitali,
7. kutumia maadili yanayohitajika maishani kupitia stadi za lugha ya Kiswahili,
8. kufurahia na kuthamini lugha ya Kiswahili kama lugha rasmi, ya taifa na kimataifa

1.0 USAFI WA SEHEMU ZA UMMA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**1.1 Kusikiliza na Kujibu** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano, b) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mahojiano, c) kutumia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kujibu mahojiano, d) kuchangamkia kushiriki mahojiano katika miktadha mbalimbali.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano (*k.v. kusikiliza kwa makini, kuepuka vizuizi vya mawasiliano, kumtazama mzungumzaji ana kwa ana, kutumia viziada lugha (mfano kutikisa kichwa kuonyesha kulielewa swali au wazo)* akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano *(k.v. kusikiliza kwa makini, kuepuka vizuizi vya mawasiliano, kumsikilza mzungumzaji kwa mkao wa kulia, kusikiliza kiimbo kinachofaa akishirikiana na wenzake.* ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mahojiano (*k.v. kudadisi, kutumia lugha ya adabu, kuzungumza kwa ukakamavu, kutomkata kalima mzungumzaji, kujibu wakati ufaao)* akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi asikilize mahojiano kuhusu suala lengwa katika kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi	Je, mbona uzingatie vipengele vinavyofaa katika kusikiliza mahojiano?

			akiwa na mwenzake na kutambua vipengele vya kusikiliza na kujibu mahojiano vilivyozingatiwa. ● Mwanafunzi awawasilishie wenzake vipengele vya kusikiliza na kujibu mahojiano vilivyozingatiwa katika mahojiano aliyosikiliza katika kifaa cha kidijitali chenye teknolija saidizi. ● Mwanafunzi ashiriki mahojiano kuhusu suala lengwa akiwa na wenzake, mzazi au mlezi kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya kusikiliza na kujibu mahojiano.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotumia vipengele vifaavyo kujieleza katika mahojiano akiwa na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kama vile simu, redio au kanda za sauti kusikilizia mahojiano mbalimbali ili kutambua vipengele vya usikilizaji faafu.
- Ubunifu: mwanafunzi anapopendekeza vipengele sahihi vya kuzingatia na kuvitumia katika kusikiliza na kujibu mahojiano.
- Kujiamini: Mwanafunzi anaposhiriki katika mahojiano na kujieleza kwa ukakamavu. Pia anapochangia katika shughuli za ujifunzaji.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mahojiano na wenzake, mzazi au mlezi na kujifunza njia bora za kusikiliza na kujibu mahojiano.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kuzungumza katika mahojiano bila kuwakata kauli.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji na kushirikiana na wenzake.

Masuala Mtambuko:
● Elimu ya mazingira na tabia ya nchi: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo kuhusu suala lengwa. ● Elimu ya afya ya kujikinga: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kusikiliza na kujibu mahojiano. ● Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya na mazingira.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Mgeni mwalikwa, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.2 Kusoma	**1.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Simulizi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu cha simulizi, b) kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu cha simulizi, c) kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu cha simulizi, d) kueleza maana ya msamiati katika kifungu cha ufahamu cha simulizi,	● Mwanafunzi kudondoa habari mahususi *(k.v. nani? nini? wapi? lini?)* katika ufahamu wa kifungu cha simulizi. ● Mwanafunzi kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu cha simulizi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu cha simulizi alichosoma akiwa na mwenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua msamiati (*k.v. maneno na nahau)* katika	Je, tunapataje habari mahususi katika kifungu cha ufahamu?

		e) kuchangamkia kujibu maswali ya ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	kifungu cha ufahamu cha simulizi na kuueleza kwa kutumia kamusi yenye fonti inayofaa akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua msamiati (*k.v. maneno na nahau)* katika kifungu cha ufahamu cha simulizi na kuueleza kwa kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi akishirikiana na wenzake. ● Mwafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kusoma vifungu simulizi mtandaoni akitumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi au kwenye vitabu vyenye fonti inayofaa na rangi isiyotatiza kuhusu suala lengwa.Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kusoma vifungu simulizi mtandaoni akitumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi au kwenye vitabu vyenye maandishi ya breli kuhusu suala lengwa. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua na kueleza maana ya msamiati wa usafi wa sehemu za umma kulingana na muktadha wa matumizi katika vifungu simulizi alivyosoma mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kumsomea mzazi au mlezi sentensi kuhusu usafi wa sehemu za umma kisha	

			wajadiliane umuhimu wa kudumisha usafi wa mazingira ya umma.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: Mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili na kudondoa habari mahususi kutoka kwenye kifungu alichosoma.
- Kujiamini: Mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa kwa usahihi katika muktadha maalum.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: Mwanafunzi anapobashiri na kufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kusoma vifungu kuhusu suala lengwa.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. Pia anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji

Masuala Mtambuko

- Elimu ya mazingira na tabia ya nchi: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa.
- Elimu ya afya ya kujikinga: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa na kuzingatia ujumbe.

Uhusiano na masomo mengine

- English:Somo hili pia linashughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Integrated Science na Agriculture: Masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya na mazingira.

Mapendekezo Nyenzo za Kufundishia

Vifaa vya kidijitali venye teknolojia saidizi kama vile tarakilishi/vipakatalishi, rununu, projekta yenye teknolojia saidizi**,** Kamusi mbalimbali, chati/chati zenye maandishi ya breli.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
1.3 Kuandika	**1.3.1 Viakifishi** **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matumizi ya alama ya hisi na ritifaa katika matini, b) kutumia alama ya hisi na ritifaa ipasavyo katika matini, c) kuonea fahari matumizi yafaayo ya alama ya hisi na ritifaa katika matini.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua alama ya hisi na ritifaa katika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kwenye matini andishi na za kidijitali zenye teknolojia saidizi. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua alama ya hisi na ritifaa katika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kwenye matini ya breli na za kidijitali zenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuandika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kwa kutumia alama ya hisi na ritifaa ipasavyo kwenye kitabu au kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi, mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuandika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kwa kutumia nukta nundu zinazounda alama ya hisi na ritifaa ipasavyo kwenye karatasi ya breli au kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi ashirikiane na wenzake kusahihisha kifungu kuhusu suala lengwa ambacho hakijatumia alama ya hisi na ritifaa ipasavyo. ● Mwanafunzi awasomee wenzake kifungu alichoandika kisha waandike maneno, sentensi au vifungu vinavyofaa kutumia alama ya hisi na ritifaa ● Mwanafunzi amwonyeshe mzazi, mlezi au mwenzake maneno,vifungu vya maneno au	1. Je, alama ya hisi huonyeshwa vipi katika maandishi? 2. Je, alama ya ritifaa hutumiwa vipi katika maandishi?

			sentensi zenye alama ya hisi na ritifaa alizotunga ili atoe maoni yake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: Mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuwasomea kifungu alichokiandika.
- Ujuzi wa kidijitali: Mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kuandika vyenye teknolojia saidizi kifungu na kukisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: Mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya alama ya hisi na ritifaa.
- Hamu ya ujifunzaji: Mwanafunzi anapomwonyesha mzazi au mlezi wake maneno, vifungu vya maneno na sentensi ambazo zina alama ya hisi na ritifaa.

Maadili:

- Heshima: Mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: Mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: Mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: Mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

- Elimu ya mazingira na tabia ya nchi: Mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa.
- Elimu ya afya ya kujikinga: Mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: Somo hili pia linashughulikia uakifishaji.
- Integrated Science na Agriculture and Nutrition: Masomo haya yanashughulikia masuala ya afya na mazingira.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia
Vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, vitabu, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.4 Sarufi	**1.4.1 Viwakilishi vya Nafsi, Vionyeshi na vya Idadi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi katika matini, b) kutumia viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi katika matini, c) kuchangamkia matumizi yafaayo ya viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi ili kufanikisha mawasiliano.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuchopoa viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi katika kapu maneno, chati, mti maneno au katika tarakilishi yenye teknolojia saidizi, mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua na aorodheshe viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi katika kapu maneno, orodha ya maneno, mti maneno zilizo na maandishi ya breli au katika tarakilishi yenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi katika sentensi au vifungu kwenye vitabu vyenye fonti zinazofaa na rangi zisizotatiza au tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuvipigia mstari au kuvikolezea wino. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi katika sentensi au vifungu kwenye vitabu vyenye maandishi ya breli au tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuviandika kwa italiki. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi au vifungu kwa kutumia	Kwa nini ni muhimu kutumia viwakilishi katika mawasiliano?

			viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi. ● Mwanafunzi amsomee mzazi, mlezi au mwenzake sentensi zinazotumia viwakilishi vya nafsi,vionyeshi/viashiria na vya idadi na kuzituma mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi ili wenzake na mwalimu wazitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotumia viwakilishi mbalimbali kuwatungia wenzake sentensi na kuwashirikisha kutunga sentensi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kutambua viwakilishi mbalimbali.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia viwakilishi mbalimbali.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viwakilishi vya nafsi, vionyeshi/viashiria na vya idadi na kuvitungia sentensi sahihi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko

- Elimu ya mazingira na tabia ya nchi: mwanafunzi anapoandika sentensi kuhusu suala lengwa.
- Elimu ya afya ya kujikinga: mwanafunzi anapoandika sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia viwakilishi mbalimbali.

Uhusiano na Masomo Mengine ● English: Somo hili pia linashughulikia viwakilishi. ● Integrated Science na Agriculture and Nutrition: Masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya na mazingira.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi chenye teknolojia saidizi, kinasasauti,rununu, projekta, kapu maneno, mti maneno, kadi maneno, picha za vitu mbalimbali/maelezo ya picha za vitu mbalimbali, vifaa vya breli

2.0 MATUMIZI YAFAAYO YA DAWA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
2.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**2.1.1 Kusikiliza kwa Kina** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua sauti /**g/** na **/gh/** katika silabi na maneno, b) kutamka sauti **/g/** na /**gh/** ipasavyo katika silabi na maneno, c) kutumia maneno yenye sauti /**g/** na **/gh/** ipasavyo katika matini ili kuyatofautisha kimatamshi, d) kuchangamkia matamshi bora ya sauti **/g/** na /**gh/** katika mazungumzo ya kawaida.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua sauti /**g/** na /**gh**/ katika maneno na silabi. ● Mwanafunzi asikilize maneno, sentensi au vitanzandimi vinavyohusisha sauti /**g**/ na /**gh/** katika kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi na kutambua sauti hizo akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutafuta maneno yenye sauti /**g**/ na /**gh/** katika matini andishi au za kidijitali na kuyatamka ipasavyo. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi akitumia maneno yenye sauti /**g/** na /**gh/** na kuziwasilisha darasani ili wenzake wazitathmini. ● Mwanafunzi *a*shiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kuhusu suala lengwa akizingatia matamshi bora ya sauti /**g**/ na /**gh/**.	Utatofautisha vipi sauti /**g/** na /**gh/**?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo kwenye kikundi. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia sidizi katika kusikiliza vitanza ndimi vyenye sauti lengwa. ● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia maneno yenye sauti lengwa. ● Kujiamini: mwanafunzi anapotamka ipasavyo sauti lengwa na anapochangia katika shughuli za ujifunzaji. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi kwa kuhusisha matamshi bora ya sauti lengwa.
Maadili: ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji na kutunza vifaa vya kidijitali alivyotumia. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji. ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: ● Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anapotunga sentensi akizingatia suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: Somo hili linashughulikia dhana ya kutofautisha na kutamka sauti. ● Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia: Chati, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi k.v tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, vitabu, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
2.2 Kusoma	**2.2.1 Kusoma kwa Mapana** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia, b) kusoma matini aliyojichagulia, c) kutumia ipasavyo msamiati unaotokana na matini aliyosoma, d) kueleza kwa muhtasari ujumbe wa matini aliyosoma, e) kujenga mazoea ya kusoma matini za miktadha mbalimbali ili kupanua mawanda ya fikra.	● Mwanafunzi aelekezwe kuteua matini kuhusu suala linalomvutia. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kusoma matini yenye hati inayofaa aliyojichagulia na kutambua vipengele vyake muhimu. Mwanafunzi asiyeona asome matini ya breli aliyojichagulia na kutambua vipengele vyake muhimu. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia *(andishi yenye hati inayofaa, andishi ya breli au ya kidijitali chenye teknolojia saidizi)* ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutumia kamusi yenye hati inayofaa kutafuta maana za maneno asiyoyajua. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi kutafuta maana za maneno asiyoyajua. ● Mwanafunzi awaeleze wenzake ujumbe wa matini aliyoisoma. ● Mwanafunzi aelekezwe kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia	1. Kwa nini ni muhimu kuchagua matini ya kusoma? 2. Unapataje ujumbe katika matini uliyoisoma?

			aliyosoma na kuwasilisha kwa wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuweka rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijitabu, mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuweka rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijikaratasi cha breli. ● Mwanafunzi aelekezwe kusakura mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi na kujichagulia matini kuhusu suala lengwa kisha aisome. ● Mwanafunzi awawasilishie wenzake kwa kifupi alichojifunza kutokana na matini aliyoisoma mtandaoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapomtungia mwenzake sentensi na pia kutoa muhtasari wa matini aliyosoma.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowaeleza wenzake ujumbe wa matini aliyoisoma.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia msamiati aliojifunza.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini ya kusoma na kutafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kujichagulia matini ya kusoma.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapowasilisha muhtasari wa matini ya kujichagulia waliyosoma.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafuta na kusoma matini. Pia anapotafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutunga sentensi akitumia msamiati aliojifunza.

Masuala Mtambuko: Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anaposoma matini ya kujichagulia kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa mapana. ● Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.
Mapendekezo Ya Nyenzo Ya Kufundhishia: Vifaa vya kidijitali venye teknolojia saidizi kama vile tarakilishi/vipakatalishi, rununu, projekta yenye teknolojia saidizi**,** kamusi mbalimbali na chati/kadi za breli, vifaa vya breli

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa**
2.3 Kuandika	**2.3.1 Barua ya Kirafiki** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza umuhimu wa barua ya kirafiki ya kutoa shukrani, b) kutambua vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa shukrani, c) kutambua vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki, d) kuandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani kwa kuzingatia ujumbe,	● Mwanafunzi *a*eleze umuhimu wa kuandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani kuhusu masuala mbalimbali (*k.v. kwa sababu* ya *kutembelewa hospitalini, kupata ushauri*, *kusaidiwa kutatua suala fulani).* ● Mwanafunzi atambue ujumbe unaoafiki barua ya kirafiki ya kutoa shukrani kwa kujadiliana na mwenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua lugha inayofaa kwa uandishi wa barua ya kirafiki ya kutoa shukrani. ● Mwanafunzi aelekezwe kujadili vipengele vya kimuundo vya barua ya	1. Kwa nini uandike barua ya kirafiki ya kutoa shukrani? 2. Barua ya kirafiki ya kutoa shukrani huandikwa vipi?

		lugha na muundo ipasavyo, e) kukuza mazoea ya kuandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani katika maisha ya kila siku.	kirafiki ya kutoa shukrani (*k.v. anwani ya mwandishi, tarehe,*). ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aandike barua ya kirafiki ya kutoa shukrani daftarini au kwenye tarakilishi yenye teknolojia saidizi. Mwanafunzi asiyeona aandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani katika karatasi ya breli au kwenye tarakilishi yenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi awasilishe insha yake darasani au kumsambazia mwenzake kupitia mtandaoni ili aitolee maoni ● Mwanafunzi aelekezwe kumwandikia mzazi, mlezi au mwenzake barua ya kirafiki ya kutoa shukrani na kuiwasilisha darasani.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili vipengele vya barua ya kirafiki ya kutoa shukrani.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi yenye teknolojia saidizi kuandika barua na kuisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika barua ya kirafiki ya kutoa shukrani.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomwandikia mzazi au mlezi wake barua ya kirafiki ya kutoa shukrani.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:
Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anapoandika barua kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili pia linashughulikia uandishi wa insha za kiuamilifu. ● Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Kielelezo cha barua ya kirafiki, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, vifaa vya breli

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa**
2.4 Sarufi	**2.4.1 Viwakilishi vya Sifa, Pekee na Viulizi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze; a) kutambua viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika matini, b) kutumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi ifaavyo katika matini, c) kuchangamkia kutumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika mawasiliano.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika sentensi au vifungu kwenye vitabu vyenye hati zinazofaa au tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuvipigia mstari au kuvikolezea wino. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika sentensi au vifungu kwenye vitabu vyenye maandishi ya breli au tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuviandika katika italiki. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuchopoa viwakilishi vya sifa, vya pekee na	1. Utatofautishaje viwakilishi vya sifa na vivumishi vya sifa? 2. Viwakilishi vya vya pekee hutumiwa kwa namna gani? 3. Je, viwakilishi viulizi vina umuhimu gani katika mawasiliano?

			viulizi katika kapu maneno, kadi maneno, chati au katika tarakilishi yenye teknoljia saidizi. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuchagua viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi kutoka kwa orodha maneno au katika tarakilishi yenye teknoljia saidizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kujaza nafasi zilizoachwa katika sentensi na vifungu kwa kutumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi vifaavyo. ● Mwanafunzi amtungie mzazi, mlezi au mwenzake sentensi zinazotumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi na kuzituma mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi ili wenzake na mwalimu wazitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili kuhusu viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusambazia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi.

● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi na kuvitungia sentensi sahihi na vifungu.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anapotunga sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English: somo hili pia linashughulikia aina za viwakilishi. ● Integrated Science na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, kapu maneno, mti maneno, kadi maneno, kadi za breli, vifaa vya breli

3.0 DHIKI ZINAZOKUMBA WANYAMA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**3.1.1 Hadithi** **Mighani** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) Kueleza dhana ya mighani ili kuipambanua, b) kueleza vipengele vya kuzingatia katika uwasilishaji wa mighani. c) kutambua vipengele vya kuzingatia katika uwasilishaji wa mighani, d) kueleza ujumbe na lugha katika mighani, e) kusimulia mighani kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uwasilishaji wa mighani, f) kuchangamkia kushiriki katika uwasilishaji wa mighani katika miktadha mbalimbali ya kijamii.	● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya mighani akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi ashirikiane na wenzake kueleza sifa za mighani. ● Mwanafunzi aelekezwe kujadili vipengele vya kuzingatia katika uwasilishaji wa mighani *(k.v. kutumia lugha kulingana na hadhira, kuihusisha hadhira kwa mfano kwa kutumia maswali ya balagha*,) akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi ashirikiane na wenzake kujadili ujumbe na lugha (*k.v. matumizi ya tamathali za usemi kama vile chuku, urudiaji*) katika mighani aliyoisikiliza ikitambwa na wenzake, mgeni mwalikwa au katika kifaa cha kidijiali chenye teknolojia saidizi kama vile kinasasauti. ● Mwanafunzi asikilize mighani ikisimuliwa katika vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi au kutoka kwa mgeni mwalikwa na kubainisha sifa na vipengele vya uwasilishaji vilivyozingatiwa.	Kwa nini ni muhimu kuzingatia vipengele wakati wa kusimulia mighani?

			• Mwanafunzi aelekezwe kusimulia mighani kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uwasilishaji. • Mwanafunzi awasilishie mzazi, mlezi au mwenzake mighani aliyotafitia katika jamii yake na kujadili ujumbe husika.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusimulia mighani na kufafanua sifa za mighani.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusikiliza mighani mbalimbali.
- Uwazaji kina: mwanafunzi anapochanganua ujumbe na lugha katika mighani.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposimulia mighani. Pia anapochangia katika shughuli za ujifunzaji.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika kutafiti kuhusu mighani ya jamii yake akiwa na mzazi au mlezi wake.
- Uraia: mwanafunzi anapotafitia na kuthamini mighani katika jamii yake.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake.
- Uzalendo: mwanafunzi anaposimulia mighani ya jamii yake na kuionea fahari. Pia mwanafunzi anapojifunza kujitolea mhanga, kuitumikia jamii yake kutokana na matendo ya jagina katika mighani.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia darasani.

Masuala Mtambuko:

- Elimu ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anaposimulia hadithi kuhusu suala lengwa.
- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapowazia kuhusu umuhimu wa wanyama.

Uhusiano na Masomo Mengine:
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: Somo hili linashughulikia hadithi za fasihi simulizi. ● Agriculture and Nutrition: somo hili pia linashughulikia masuala ya wanyama.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia: Vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, vitabu vyenye hati zinazofaa, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.2. Kusoma	**3.2.1 Kusoma kwa Kina** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya tamthilia ili kuipambanua, b) kutambua sifa za tamthilia kama utanzu wa fasihi andishi, c) kusoma tamthilia iliyoteuliwa ili kukuza stadi ya kusoma, d) kuchangamkia usomaji wa tamthilia ili kukuza stadi ya kusoma.	● Mwanafunzi aelekezwe kufafanua maana ya tamthilia akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutafiti maktabani au mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi kuhusu sifa za tamthilia akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi awawasilishie wenzake utafiti wake darasani au kuwasambazia mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi ili wautolee maoni. ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu na kutambua sifa zake akishirikiana na wenzake.	Kwa nini unasoma tamthilia?

			● Mwanafunzi awasilishie mzazi, mlezi au mwenzake sifa za tamthilia aliyoisoma ili azitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotangamana na wenzake na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji na kujadili sifa za tamthilia.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi ili kutafiti kuhusu maana na sifa za tamthilia.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojitolea kufanya utafiti maktabani au mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi kuhusu maana na sifa za tamthilia.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasilishia wenzake sifa za tamthilia.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake wanapojadili sifa za tamthilia. Pia anapowakosoa wenzake kwa heshima.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafiti kuhusu maana na sifa za tamthilia maktabani na mtandaoni. Pia anapowawasilishia wenzake darasani.
- Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni yake kwa upendo kuhusu uwasilishaji wa wenzake.

Masuala Mtambuko:

Mtazamo wa ukuaji wa binadamu: mwanafunzi anaposoma tamthilia, mtazamo wake wa uonoulimwengu unaweza kubadilika na kukua.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: somo hili pia linashughulikia kusoma kwa kina.
- Agriculture and Nutrition: somo hili pia linashughulikia masuala ya wanyama.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundisha

Vifaa vya kidijitali venye teknolojia saidizi k.v tarakilishi/vipakatalishi, rununu,projekta, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.3 Kuandika	**3.3.1 Insha za Kubuni** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kubaini wazo moja kuu la insha ya masimulizi atakayoandika, b) kuandika insha ya masimulizi inayoendeleza wazo moja kuu katika kila aya, c) kufurahia kuandika insha za masimulizi katika maisha ya kila siku akizingatia ujumbe uliotegemezwa kwenye wazo moja kuu.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua wazo moja kuu la simulizi kwenye matini andishi na za kidijitali au katika kielelezo cha insha za kubuni akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika insha ya masimulizi kuhusu suala lengwa akizingatia wazo moja kuu. ● Mwanafunzi aelekezwe kuliendeleza wazo moja kuu katika kila aya kupitia kwa wahusika katika simulizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika insha ya kubuni kuhusu suala lengwa akizingatia wazo moja kuu na kuwasambazia wenzake kwenye mtandao ili waitolee maoni. ● wanafunzi aelekezwe kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya kubuni aliyoandika kwa kuzingatia wazo moja kuu. ● Mwanafunzi awasomee wenzake insha aliyoandika na kuwataka kutambua wazo moja kuu.	Kwa nini unatumia vipengele vya kimsingi unapoandika insha ya masimulizi?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusahihisha insha na anapoandika insha na kuwasomea wenzake.

- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali *vyebye teknolojia saidizi* kuandika insha na kuisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha kwa kuzingatia wazo moja kuu.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha aliyoandika.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

Elimu ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anapoandika insha ya kubuni kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: somo hili pia linashughulikia insha za masimulizi.
- Agriculture and Nutrition: somo hili pia linashughulikia masuala ya wanyama.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia

Kielelezo cha insha ya masimulizi, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
3.4 Sarufi	**3.4.1 Viwakilishi Vimilikishi na Visisitizi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika matini, b) kutumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika matini, c) kuchangamkia kutumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika sentensi na vifungu.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika orodha ya maneno, sentensi, vifungu kwenye vitabu vyenye fonti zinazofaa na rangi zisizotatiza au tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuvipigia mstari au kuvikolezea wino. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika orodha ya maneno, sentensi, vifungu kwenye vitabu vya breli au tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuviandika kwa italiki. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuchopoa viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika kapu la maneno, orodha ya maneno, sentensi, vifungu vyenye hati zinazofaa au katika tarakilishi yenye teknolojia saidizi. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi kwenye orodha ya maneno, sentensi, vifungu au katika tarakilishi yenye teknolojia saidizi. d) Mwanafunzi aelekezwe kutaja viwakilishi vimilikishi na visisitizi akiwa na wenzake.	1. Kwa nini viwakilishi vimilikishi ni muhimu katika mawasiliano? 2. Je, viwakilishi visisitizi hutumika vipi katika mawasiliano?

			e) Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi akishirikiana na wenzake. f) Mwanafunzi aelekezwe kujaza mapengo kwenye sentensi au vifungu kwa kutumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi. g) Mwanafunzi amsomee mzazi, mlezi au mwenzake sentensi zinazotumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi ili azitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotajia wenzake viwakilishi vimilikishi na visisitizi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi katika kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi na kuvitungia sentensi sahihi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji, pia anapojitolea kufanya kazimradi
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:
Elimu ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anapoandika sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine: • English: somo hili pia linashughulikia viwakilishi. • Agriculture and Nutrition: somo hili pia linashughulikia masuala ya wanyama.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, kapu la maneno, orodha ya maneno, vifaa vya breli

4.0 MATUMIZI BORA YA MALIASILI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
4.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**4.1.1 Hadithi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze; a) kueleza maana ya visasili ili kuibanisha, b) kueleza sifa za visasili ili kuipambanua, c) kutumia vipengele vya kimsingi katika uwasilishaji wa visasili d) kuwasilisha visasili kwa kuzingatia uwasilishaji ufaao e) kufurahia uchambuzi na uwasilishaji wa visasili ili kujenga umahiri katika fasihi simulizi.	● Mwanafunzi aeleze maana ya visasili akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kufanya utafiti maktabani na mtandaoni kuhusu sifa za visasili. ● Mwanafunzi ajadili vipengele vya kimsingi katika uwasilishaji wa visasili (*k.v. ujumbe*, *wahusika na mbinu za lugha*) *akiwa peke yake wawili wawili au katika kikundi.* ● Mwanafunzi asikilize visasili katika vifaa vya kidijitali au kutoka kwa mgeni mwalikwa na kubainisha vipengele vya kimsingi vya uwasilishaji wa visasili. ● Mwanafunzi aelekezwe kusimulia visasili kwa kuzingatia vipengele vya kimsingi vya visasili. ● Mwanafunzi ajadili na mzazi au mlezi wake kuhusu visasili katika jamii yake. ● Mwanafunzi aelekezwe kusimulia visasili akiwa na mzazi, mlezi au mwenzake akizingatia vipengele vya kimsingi vya uwasilishaji.	1. Utawasilisha vipi hadithi ya visasili kwa kuzingatia vipengele maalumu? 2. Unatambua vipi sifa za visasili?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kusimulia visasili kwenye kikundi. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi katika kusikiliza visasili mbalimbali. ● Kujiamini: mwanafunzi anaposimulia visasili na anapochangia katika mijadala. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki kusimulia visasili na mzazi, mlezi au mwenzake.
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika majadiliano ya kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: ● Elimu ya mazingira na tabia ya nchi: mwanafunzi anapowasilisha visasili kuhusu suala lengwa hasa kuhusu suala maliasili katika mazingira yake. ● Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapowasilisha visasili kuhusu suala lengwa na kuwazia kuhusu matumizi ya maliasili. ● Umaskini: mwanafunzi anapowazia jinsi matumizi yafaayo ya maliasili yanaweesha kupunguza umaskini.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili linashughulikia dhana ya tungo za fasihi simulizi.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Vifaa vya kidijitali vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, mgeni mwalikwa, vitabu vya breli, vitabu vilivyoidhinishwa

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa

4.2 Kusoma	**4.2.1 Kusoma kwa Ufasaha** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) Kutambua vipengele vya kusoma kwa ufasaha ili kuvibainisha, b) kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora, c) kusoma kifungu kwa kasi ifaayo, d) kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo, e) kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo, f) kuchangamkia kusoma kifungu kwa kuzingatia vipengele vya usomaji.	● Mwanafunzi kujadiliana na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona atazame vielelezo vya video vinavyoonyesha usomaji fasaha wa makala *(k.v. hotuba, habari,).* Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kusikiliza vielelezo vya video ikiwa na maelezo ya matukio katika video inayozungumzia usomaji fasaha wa makala *(k.v. hotuba, habari,)* ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora. ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma kifungu cha habari kwa kasi ifaayo kuhusu suala lengwa. ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma kifungu akizingatia sauti ifaayo *(k.v. kiwango cha sauti na kiimbo).* ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa *(k.v. ishara za uso na mikono zinazozingatia tamaduni).* Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kusoma kifungu kwa kutumia toni/kiimbo inayofaa.	1. Kwa nini ni muhimu kusoma kwa ufasaha? 2. Utasomaje kifungu ili kufanikisha usomaji wa ufasaha?

			● Mwanafunzi kushirikiana na mzazi au mlezi kusoma makala akizingatia vipengele vya usomaji bora.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kujadiliana kuhusu vipengele vya kusoma kwa ufasaha.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposoma kifungu kwa ufasaha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotumia ishara zifaazo wakati wa kusoma kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kusoma.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzajiwanapojadili vipengele vya usomaji bora.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika mjadala wakati wa shughuli ya ujifunzaji .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake kifungu.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kujadili vipengele vya usomaji bora.

Masuala Mtambuko:

- Elimu ya mazingira na tabia ya nchi: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa hasa kuhusu suala maliasili katika mazingira yake.
- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa na kuwazia kuhusu matumizi ya maliasili.
- Umaskini: mwanafunzi anapowazia jinsi matumizi yafaayo ya maliasili yanawezesha kupunguza umaskini.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili linashughulikia stadi ya kusoma.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia suala la maliasili.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia:

Kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi, vitabu, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
4.3 Kuandika	**4.3.1 Insha za Kubuni** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua mbinu za lugha katika insha ya masimulizi, b) kueleza umuhimu wa mbinu za lugha katika insha za masimulizi, c) kueleza wahusika na mandhari katika insha za masimulizi, d) kuandika insha ya masimulizi akizingatia mbinu za lugha, wahusika wanaobainika na mandhari ifaavyo, e) kufurahia kuandika insha ya masimulizi akizingatia lugha, wahusika na mandhari ifaavyo ili kukuza ubunifu.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua mbinu za lugha *(k.v. tashbihi, sitiari, nahau,)* katika vielelezo vya insha ya masimulizi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kushirikiana na wenzake kujadili umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika vielelezo vya insha za masimulizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kutafiti maktabani au mtandaoni kuhusu umuhimu wa mbinu za lugha katika insha ya masimulizi. ● Mwanafunzi awasilishe utafiti wake darasani ili kujadiliana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kujadili wahusika na mandhari katika vielelezo vya insha za masimulizi kutoka kwenye maandishi au vifaa vya kidijitali *vyenye teknolojia saidizi* akiwa na wenzake.	1. Je, insha ya masimulizi huandikwa vipi? 2. Kwa nini ni muhimu kutumia mbinu za lugha katika uandishi wa insha ya masimulizi?

			• Mwanafunzi aelekewe kuandika insha ya masimulizi akitumia lugha kiubunifu na kuwabainisha wahusika na mandhari akizingatia suala lengwa. • Mwanafunzi awasomee wenzake insha aliyoandika ili waitathmini. • Mwanafunzi amsomee mzazi au mlezi wake au mwenzake kielelezo cha insha ya masimulizi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili vipengele vya insha ya masimulizi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kutafiti kuhusu mbinu za lugha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uandishi wa insha ya masimulizi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti maktabani au mtandaoni kuhusu mbinu za lugha.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha hadharani.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

- Elimu ya mazingira na tabia ya nchi: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa hasa kuhusu suala maliasili katika mazingira yake.
- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa na kuwazia kuhusu matumizi ya maliasili.

● Umaskini: mwanafunzi anapowazia jinsi matumizi yafaayo ya maliasili yanawezesha kupunguza umaskini.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili linashughulikia vipengele vya masimulizi. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia matumizi ya maliasili.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Kielelezo cha insha ya masimulizi, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
4.4 Sarufi	**4.4.1 Nyakati na Hali** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya hali ya mazoea na timilifu, b) kusoma kifungu chenye hali ya mazoea na timilifu, c) kutumia hali ya mazoea na timilifu katika matini, d) kuandika sentensi katika hali ya mazoea na timilifu,	● Mwanafunzi ashirikiane na wenzake kueleza maana ya hali ya mazoea na timilifu. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona asome kifungu chenye fonti inayofaa na kutambua hali iliyotumiwa akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi asiyeona asome kifungu chenye maandishi ya breli na kutambua hali iliyotumiwa akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi kwa kutumia hali ya mazoea na timilifu akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika sentensi katika hali ya mazoea na timilifu kwenye kifaa cha kidijitali chenye teknolojia	1. Je, unapotaka kuonyesha kwamba jambo hutokea mara kwa mara, utaonyesha viambishi? 2. Kwa nini ni muhimu kutumia viambishi kuonyesha kwamba jambo limefanyika na kukamilika?

		e) kufurahia kutumia hali ya mazoea na timilifu ipasavyo ili kufanikisha mawasiliano.	saidizi na kuwasambazia wenzake mtandaoni ili waitolee maoni. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya hali ya mazoea na timilifu kutokana na mchanganyiko wa sentensi kutoka katika vitabu, chati zilizo na fonti zinazofaa na rangi zisizotatiza, tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya hali ya mazoea na timilifu kutoka kwa orodha ya sentensi, chati zilizo na maandishi ya breli, tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuziandika kwa italiki. ● Mwanafunzi amwasilishie mzazi, mlezi au mwenzake sentensi alizozitunga katika hali ya mazoea na timilifu.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia kikamilifu katika shughuli za ujifunzaji.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi katika kutambua hali ya mazoea na hali timilifu.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu hali ya mazoea na hali timilifu.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua hali ya mazoea na hali timilifu na kuzitungia sentensi sahihi.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani . ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: ● Elimu ya mazingira na tabia ya nchi: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa hasa kuhusu suala maliasili katika mazingira yake. ● Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa na kuwazia kuhusu matumizi ya maliasili. ● Umaskini: mwanafunzi anapowazia jinsi matumizi yafaayo ya maliasili yanawezesha kupunguza umaskini.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: some hili linashughulikia hali mbalimbali. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia matumizi ya maliasili.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia ● Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, chati za breli, chati, vitabu vya breli vilivyoidhinishwa, vifaa vya breli

5.0 MAJUKUMU YA KIJINSIA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
5.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**5.1.1 Kusikiliza** **Maagizo** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya maagizo ili kuyapambanua, b) kutambua maagizo katika miktadha mbalimbali, c) kueleza sifa za kimsingi za maagizo yafaayo, d) kutoa na kupokeza maagizo, e) kuchangamkia kutoa na kufuata maagizo ifaavyo katika miktadha mbalimbali.	● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya maagizo ili kuipambanua ● Mwanafunzi aelekezwe kubainisha maagizo miongoni mwa kauli zilizoandikwa katika kadi, kapu maneno au vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua maagizo *(k.v. ya tathmini, kuitwa na mtu - njoo hapa; kuagizwa kufanya kazi- mpeleke shuleni; kukatazwa kufanya jambo- usiwanyime wavulana nafasi za elimu)* kutoka kwenye kitabu, chati zilizo na maandishi ya breli au vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi akiwa na wenzake. Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua maagizo *(k.v. ya tathmini, kuitwa na mtu - njoo hapa; kuagizwa kufanya kazi- mpeleke shuleni; kukatazwa kufanya jambo- usiwanyime wavulana nafasi za elimu)* kutoka kwenye kitabu,	1. Je, kwa nini mtu hupewa maagizo? 2. Maagizo ambayo umewahi kupewa yalikusaidia vipi?

			chati zilizo na fonti zinazofaa au vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi ajadili sifa za kimsingi za maagizo yafaayo akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutafiti maktabani au mtandaoni kuhusu sifa za maagizo na kuwawasilishia wenzake darasani wazitathmini. ● *Mwanafunzi aelekezwe* kuigiza utoaji na uitikiaji wa maagizo mbalimbali kwa uwazi akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi ajadiliane na wenzake kuhusu aina mbalimbali za maagizo kulingana na miktadha ya jamii zao (k.v. ya kuonya dhidi ya jambo la hatari - usitupe taka hapo, kuelekeza njia,). ● Mwanafunzi asikilize maagizo ya aina mbalimbali yanayotolewa na mwalimu, mgeni mwalikwa au katika kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi na kutaja maagizo yaliyomo. ● Mwanafunzi ashirikiane na mwenzake katika kuandaa	

			maagizo na kisha kuyawasilisha darasani ili yajadiliwe na wenzake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kujadili sifa za maagizo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi katika kutolea maagizo mbalimbali.
- Uraia: mwanafunzi anapojifunza kudumisha mahusiano mema kwa kufuata maagizo. Pia anapojifunza kuheshimu majukumu ya kijinsia.
- Ubunifu: mwanafunzi anapobuni na kuigiza maagizo katika miktadha mbalimbali akiwa na wenzake.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoigiza maagizo akiwa na wenzake.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomshirikiana na mwenzake katika kuandaa maagizo mwafaka.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

- Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anapoigiza maagizo na wenzake wakizingatia suala lengwa.
- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu aina mbalimbali za maagizo kulingana na miktadha ya jamii.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: some hili linashughulikia dhana ya maagizo.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia
Vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia sadizi, vitabu vya breli vilivyoidhiniswa, chati, chati za breli, vifaa vya breli, kapu maneno, kadi maneno

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Swali Dadisi Lililopendekezwa**
5.2 Kusoma	**5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu, b) kueleza maana ya msamiati kulingana na muktadha wa kifungu cha ufahamu, c) kuchangamkia kusoma kwa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	● Mwanafunzi aeleze habari za kifungu kwa ufupi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuchopoa msamiati wa suala lengwa na kuutia kwenye kapu la maneno, mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuchagua msamiati wa suala lengwa na kuuorodhesha kwenye tarakilishi yenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana za maneno kulingana na muktadha wa matumizi katika matini. ● Mwanafunzui aelekezwe kusakura vifungu vya ufahamu kuhusu suala lengwa kwenye vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi akishirikiana na wenzake na kuvisoma	Tunawezaje kudondoa habari mahususi kutokana na kifungu cha ufahamu?

			● Mwanafunzi amsome mzazi au mlezi kifungu kifupi kwa sauti na kueleza habari husika kwa ufupi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa katika muktadha maalum.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoeleza maana ya msamiati kulingana na muktadha maalum.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposoma makala mbalimbali kuhusu suala lengwa.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo na wenzake.

Masuala Mtambuko:

- Masuala ya jinsia: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.
- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: somo hili linashughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia:
Vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, matini ya breli, vitabu vyenye maandishi ya breli na vitabu vyenye fonti zinazofaa na rangi zisizotatiza.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
5.3 Kuandika	**5.3.1 Insha ya Maelekezo** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua insha ya maelekezo katika matini, b) kubainisha sifa za insha ya maelekezo, c) kuandika insha ya maelekezo akizingatia anwani na mpangilio ufaao, d) kufurahia kuandika insha za maelekezo maishani.	● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya insha ya maelekezo akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma kwenye kamusi au kifaa cha kidijitali chenye teknolojia sidizi maana ya insha ya maelekezo akiwa na mwenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua aina za insha za maelekezo kwenye maandishi au vifaa vya kidijitali chenye teknolojia siadizi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kubainisha sifa za insha ya maelekezo kwa kuzingatia vielelezo vya insha kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali (*k.v. usahihi wa habari, mpangilio wa maelezo wenye mantiki, lugha sahili,*). ● Mwanafunzi ashiriki kuandaa mpangilio ufaao wa hatua za insha ya maelekezo akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aandike insha ya maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu (*k.v. anwani na mpangilio mwafaka wa hatua*)	Je, unaandika vipi insha ya maelekezo?

			huku akitumia vipengele vya lugha. ● Mwanafunzi awasomee wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili kuhusu maana na aina za insha za maelekezo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali *vyenye teknolojia sidizi* kusakura maana ya insha ya maelekezo.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha aliyoandika.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

- Masuala ya jinsia: mwanafunzi anapoandika insha ya maelekezo kuhusu suala lengwa.
- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za maelekezo.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia
Vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, kamusi mbalimbali, kielelezo cha insha ya maelezo, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
5.4 Sarufi	**5.4.1 Nyakati na Hali** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu ili kuzipambanua, b) kutambua viambishi vya wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu katika matini, c) kutumia wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu ipasavyo katika matini, d) kuchangamkia kutumia wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu ipasavyo ili kufanikisha mawasiliano.	● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua viambishi vya wakati uliopita hali timilifu *(li, me)* na wakati ujao hali timilifu *(ta, me)* akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi ashirikiane na wenzake kutenga vitenzi vilivyo katika wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu kutoka kwenye chati au mti maneno. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi kwa kutumia wakati uliopita hali timilifu na wakati ujao hali timilifu, akishirikiana na wenzake *(k.m wenyeji walikuwa wamesali wageni walipowasili; wenyeji watakuwa wamesali wageni watakapowasili).* ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika kifungu kifupi kwenye kifaa cha kidijitali na kuwasambazia wenzake mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi ili wakibadilishe katika nyakati na hali lengwa.	Kwa nini ni muhimu kujifunza nyakati na hali?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kutoa mchango wake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kuandika kifungu kifupi na kuwasambazia wenzake mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi na vifungu sahihi kuhusu nyakati na hali lengwa.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nyakati na hali na kuzitungia sentensi sahihi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomsomea mzazi au mlezi wake sentensi alizotunga kwa kutumia nyakati na hali lengwa.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anapotunga sentensi mbalimbali kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: somo hili linashughulikia nyakati na hali.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia

Tarakilishi yenye teknolojia saidizi, chati, mti maneno,vifaa vya breli.

6.0 USALAMA NYUMBANI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
6.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**6.1.1 Kusikiliza kwa Kufasiri** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua ujumbe katika matini ya kusikiliza, b) kueleza uhusiano kati ya ujumbe wa matini na maisha ya kila siku, c) kutambua mafunzo yanayotokana na ujumbe wa matini, d) kujenga mazoea ya kuhusisha ujumbe katika matini na hali ya maisha ya kila siku.	● Mwanafunzi aeleze masuala yanayozungumziwa katika matini yenye hati inayofaa aliyosikiliza kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au katika vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi asikilize matini katika vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, kutoka kwa mwalimu au mgeni mwalikwa na kueleza uhusiano wa ujumbe wa matini na maisha ya kila siku. ● Mwanafunzi ajadili na wenzake mafunzo yanayotokana na ujumbe wa matini. ● Mwanafunzi ashirikiane na mzazi au mlezi kusikiliza na kuchanganua habari katika matini za aina mbalimbali kuhusu suala lengwa.	1. Ujumbe uliosikiliza katika matini hufananaje na mambo katika jamii yako? 2. Ujumbe katika matini ulizosikiliza unajitokeza kivipi?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji kutoa hoja na anapoeleza kikamilifu masuala yanayozungumziwa katika habari aliyosikiliza.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusikiliza habari.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapohusisha habari inayozungumziwa katika matini aliyosikiliza na maisha ya kila siku katika kutatua matatizo ya jamii.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwaelezea wenzake masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojadili na mzazi au mlezi wake kuhusu habari katika matini aliyosikiliza.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

Masuala ya usalama: mwanafunzi anaposikiliza matini kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English: somo hili linashughulikia stadi ya kusikiliza na kufasiri.
- Creative Arts and Sports na Agriculture and Nutrition: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia

Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi,

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.2 Kusoma	**6.2.1 Kusoma kwa Kina** Tamthilia (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya maudhui na dhamira katika fasihi ili kuvipambanua, b) kutambua maudhui katika tamthilia, c) kueleza maudhui katika tamthilia, d) kutambua dhamira katika tamthilia, e) kueleza dhamira katika tamthilia, f) kujenga mazoea ya usomaji wa kazi za kifasihi ili kujenga misingi ya uchambuzi.	● Mwanafunzi aeleze maana ya maudhui katika fasihi. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua maudhui mbalimbali katika tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na mwenzake. ● Mwanafunzi ajadili maudhui ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika maelezo mafupi kuhusu maudhui katika tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu. ● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya dhamira katika fasihi. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua dhamira ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi ajadili dhamira katika tamthilia akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika maelezo mafupi kuhusu dhamira ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu. ● Mwanafunzi awawasilishie mzazi, mlezi au mwenzake uchambuzi wake kuhusu maudhui na dhamira ili wautolee maoni.	Mambo muhimu yaliyo katika tamthilia ulizosoma yanajitokeza vipi?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutambua na kujadili dhamira na maudhui katika tamthilia. ● Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake ufupisho wa dhamira na maudhui ili waujadili na kutolea maoni. ● Uwazaji kina: mwanafunzi anapochanganua maudhui na dhamira katika tamthilia na kuwasilishia wenzake.
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake wanapotambua na kujadili dhamira na maudhui katika tamthilia. ● Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni kuhusu uwasilishaji wa wengine ili kuwarekebisha na kuwahimiza. ● Umoja: mwanafunzi anapotagusana na wengine ili kutambua na kujadili dhamira na maudhui katika tamthilia.
Masuala Mtambuko: ● Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anaposoma tamthilia.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili linashughulikia kusoma kwa kina. ● Agriculture and Nutrition:somo hili pia linashughulikia usalama nyumbani.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundisha Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, vitabu vya tamthlia, vitabu vya tamthlia vyenye maandishi ya breli,

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.3 Kuandika	**6.3.1 Insha za Kubuni**	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua maana ya insha ya mdokezo.	Je, utaandika vipi insha za mdokezo kwa vidokezo ulivyopewa?

	Mdokezo (Vipindi 2)	a) kueleza maana ya insha ya mdokezo ili kuipambanua, b) kubainisha aina za insha ya mdokezo, c) kueleza vipengele vya insha ya mdokezo, d) kuandika insha ya mdokezo kwa kuzingatia vipengele vya uandishi husika, e) kufurahia kuandika insha za mdokezo ili kukuza ubunifu.	● Mwanafunzi aelekezwe kujadili vipengele vya insha ya mdokezo atakachosimulia kutokana na mdokezo kwenye matini au kwenye kikundi. ● Mwanafunzi aelekezwe kubainisha aina za insha ya mdokezo (kuanzia na kumalizia) kwa kujadiliana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma kielelezo cha insha kutoka kwenye kitabu, kitabu cha breli au kifaa cha kidijitali chenye teknolojia sidizi. ● Mwanafunzi aeleze vipengele vilivyozingatiwa katika uandishi wa insha ya mdokezo aliyosoma. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika insha ya mdokezo kwa kuzingatia vipengele vya uandishi wa insha za mdokezo. ● Mwanafunzi awasilishe insha yake darasani ili wenzake waitolee maoni. ● Mwanafunzi awasilishie mzazi au mlezi insha aliyoiandika ili aitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji na kujadiliana kuhusu insha za mdokezo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia siadizi kusoma vielelezo vya insha ya mdokezo.
- Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha ya mdokezo.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani . ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika insha ya mdokezo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English: somo hili linashughulikia uandishi wa insha. ● Agriculture and Nutrition: somo hili pia linashughulikia usalama nyumbani.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, kielelezo cha insha za kubuni,vitabu vya breli, vitabu vilivyoidhinishwa vifaa vya breli

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Swali Dadisi Lililopendekezwa**
6.4 Sarufi	**6.4.1 Vivumishi vya Sifa na Viashiria** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vivumishi vya sifa na viashiria/vionyeshi katika matini, b) kutafiti mtandaoni kuhusu vivumishi vya sifa na viashiria/vionyeshi,	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua vivumishi vya sifa na viashiria kwenye chati, kadi maneno au kapu maneno. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua vivumishi vya sifa na viashiria kwenye chati ya breli, kadi za breli au orodha maneno. ● Mwanafunzi aelekezwe kutafiti mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi kuhusu vivumishi vya sifa na viashiria.	Je, vivumishi vya sifa na vivumishi viashiria hutofautianaje?

		c) kutumia vivumishi vya sifa na viashiria/vionyeshi katika matini, d) kuchangamkia matumizi ya vivumishi vya sifa na viashiria katika mawasiliano.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona atenge vivumishi vya sifa na viashiria katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwa kuvipigia mstari au kuvikolezea wino katika matini za kidijitali. Mwanafunzi asiyeona atenge vivumishi vya sifa na viashiria katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwa kuviandika kwa italiki katika matini za kidijitali. ● Mwanafunzi amtajie mwenzake vivumishi vya sifa na viashiria katika mazingira ya shuleni na ya nyumbani. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi kwa kutumia vivumishi vya sifa na viashiria akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga aya kuhusu suala lengwa kwa kutumia vivumishi vya sifa na viashiria akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi amsomee mzazi au mlezi kuhusu vivumishi vya sifa na viashiria alivyotafiti mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- **Mawasiliano na ushirikiano**: mwanafunzi anapochangia katika shughuli za ujifunzaji.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kutafiti kuhusu vivumishi vya sifa na viashiria.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vivumishi vya sifa na viashiria.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vivumishi vya sifa na viashiria na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti mtandaoni kuhusu vivumishi vya sifa na viashiria.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:
Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vivumishi vya sifa na viashiria.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: masomo haya pia yanashughulikia aina za vivumishi.
- Agriculture and Nutrition: somo hili pia linashughulikia usalama nyumbani.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia:
Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, orodha maneno, orodha ya sentensi, chati, chati za breli, kadi maneno, kadi za breli, kapu maneno, vifaa vya breli

7.0 KUHUDUMIA WENYE MAHITAJI MAALUMU

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**7.1.1** **Usikilizaji Husishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya usikilizaji husishi ili kuubainisha, b) kutambua vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji husishi,	• Mwanafunzi aeleze maana ya usikilizaji husishi akishirikiana na wenzake. • Mwanafunzi ajadili vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji husishi *(k.v. kusilikiza kwa makini, kutomhukumu mzungumzaji, kutodakia mazungumzo, kutumia ishara zinazoweza kumhimiza mzungumzaji)* kutoka kwenye mazungumzo mafupi, akiwa na mwenzake.	Utashiriki vipi katika usikilizaji husishi, ili kufanikisha usikilizaji?

		c) kufanya mazungumzo yanayozingatia vipengele vya usikilizaji husishi, d) kuchangamkia kushiriki katika usikilizaji husishi ili kujenga uhusiano mwema na wengine.	● Mwanafunzi asikilize mazungumzo kuhusu suala lengwa kutoka kwenye vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi akizingatia na kutambua vipengele vya usikilizaji husishi vilivyozingatiwa. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona amsikilize mwenzake, mwalimu au mgeni mwalikwa akisema kauli au akisoma vifungu vifupi vyenye hati zinazofaa kuhusu suala lengwa na kufasiri hisia zake. Mwanafunzi asiyeona amsikilize mwenzake, mwalimu au mgeni mwalikwa akisema kauli au akisoma vifungu vifupi vyenye maandishi ya breli kuhusu suala lengwa na kufasiri hisia zake. ● Mwanafunzi aigize kikao cha utoaji nasaha akishirikiana na wenzake huku akizingatia vipengele vya usikilizaji husishi. ● Mwanafunzi ashiriki mazungumzo kuhusu suala lengwa na mzazi,mlezi au mwenzake huku akizingatia vipengele vya usikilizaji husishi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili kuhusu vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji husishi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusikilizia mazungumzo kuhusu suala lengwa.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofasiri hisia za msemaji.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo kuhusu suala lengwa na mzazi au mlezi wake na kujifunza zaidi vipengele vya usikilizaji husishi.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. Pia mwanafunzi anapoheshimu zamu ya wenzake katika mazungumzo. ● Upendo: mwanafunzi anapowasikiliza wasemaji kwa makini na kujihusisha na hisia zao. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala ya huduma kwa jamii: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya ujifunzaji wa usikilizaji husishi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili hushughulikia dhana ya aina za usikilizaji. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia: Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, mgeni mwalikwa

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Swali Dadisi Lililopendekezwa**
7.2 Kusoma	**7 .2.1 Ufupisho** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya ufupisho ili kuupambanua b) kutaja vipengele vya ufupisho wa kifungu c) kusoma kifungu kuhusu suala lengwa,	● Mwanafunzi aeleze maana ya ufupisho akishirikiana na wenzake. ● Mwanfunzi ajadili vipengele vya ufupisho wa kifungu akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akishirikiana na wenzake.	Utafupisha vipi kifungu?

		d) kufupisha kifungu akizingatia vipengele vya ufupisho e) kujenga mazoea ya kuwasiliana kwa maelezo mafupi.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua habari za kimsingi katika makala na kuzieleza kwa usahihi kwa kuzingatia mtazamo wa matini katika matini ya kufupishwa akishirikiana na wenzake. ● Mwanafuzi aeleze kwa maneno yake habari muhimu katika kifungu alichosoma. ● Mwanafunzi aelekezwe kufupisha kifungu alichosoma kwa kuzingatia mpangilio ufaao wa habari sahihi kutokana na matini akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi awawasilishie wenzake kazi yake ili waitolee maoni. ● Mwanafunzi amweleze mzazi au mlezi namna ya kufupisha kifungu kwa kuzingatia mpangilio ufaao wa habari sahihi kutokana na matini.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadiliana habari kuu za aya kwenye kifungu alichosoma.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoandaa ufupisho na kuwawasilishia wenzake ili wautolee maoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika ufupisho kwa kuzingatia mpangilio ufaao.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposoma kifungu mtandaoni na kudondoa hoja muhimu.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake wanapojadili vipengele vya ufupisho wa kifungu. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. Pia, anapojitolea kuiandaa kazi yake ili kuwawasilishia wenzake. ● Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kujadili maneno na hoja muhimu katika kifungu.
Masuala Mtambuko: ● Masuala ya huduma kwa jamii: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili linashughulikia ufupisho. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, matini ya breli, vitabu

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Swali Dadisi Lililopendekezwa**
7.3 Kuandika	**7.3.1 Insha za Kubuni** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua tamathali mbalimbali za lugha katika insha ya maelezo, b) kueleza jinsi tamathali mbalimbali za lugha zinavyochangia kujenga picha dhahiri katika insha ya maelezo,	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua tamathali mbalimbali za lugha katika vielelezo vya insha za maelezo *(k.v. tashbihi, sitiari, uhaishaji na tanakali sauti)* ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua jinsi tamathali za lugha katika kielelezo cha insha ya	Je, utatumiaje lugha kumweleza mtu kitu ili aweze kupata picha kamili?

		c) kuandika insha ya maelezo akitumia tamathali mbalimbali za lugha ili kujenga picha dhahiri, d) kufurahia kuandika insha za maelezo akitumia tamathali mbalimbali za lugha ili kujenga picha dhahiri.	maelezo zinavyochangia kujenga picha dhahiri ya kinachoelezewa akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kupiga mstari tamathali mbalimbali zilizotumiwa kwenye kifungu na kutoa maelezo katika kitabu au kifaa cha kidijitali chenye teknolojia sidizi akishirikiana na wenzake Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuandika tamathali mbalimbali zilizotumiwa kwenye kifungu na kutoa maelezo katika karatasi ya breli au kifaa cha kidijitali chenye teknolojia sidizi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika insha ya maelezo akitumia tamathali mbalimbali za lugha ili kujenga picha dhahiri. ● Mwanafunzi aelekezwe kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuandika insha ya maelezo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia sidizi katika shughuli za ujifunzaji.
- Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha inayosawiri picha halisi ya kitu anachoelezea.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika.

Maadili:
● Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala ya huduma kwa jamii: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili linashughulikia uandishi wa insha. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, kielelezo cha insha ya maelezo, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.4 Sarufi	**7.4.1 Vivumishi Vimilikishi na vya Idadi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vivumishi vimilikishi na vya idadi katika matini, b) kutumia vivumishi vimilikishi na vya idadi katika matini, c) kuchangamkia matumizi ya	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua vivumishi vimilikishi, na vya idadi kwenye chati, orodha ya maneno, kadi maneno au kapu maneno akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona atenge vivumishi vimilikishi na vya idadi katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu vyenye hati zinazofaa kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino katika matini za kidijitali au za	Je, vivumishi vimilikishi na vya idadi hutofautishwa vipi?

		vivumishi vimilikishi na vya idadi katika mawasiliano.	kimaandishi. Mwanafunzi asiyeona atenge vivumishi vimilikishi na vya idadi katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu vyenye maandishi ya breli kwa kuziandika kwa italiki katika matini za kidijitali au za kimaandishi. ● Mwanafunzi amtajie mwenzake vivumishi vimilikishi na vya idadi katika mazingira ya shuleni. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi kwa kutumia vivumishi vimilikishi na vya idadi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga aya kuhusu suala lengwa kwa kutumia vivumishi vimilikishi na vya idadi. ● Mwanafunzi amtajie mzazi au mlezi sentensi zenye vivumishi vimilikishi na vya idadi katika mazingira ya nyumbani.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia shughuli za ujifunzaji na kuchambua aina mbalimbali za vivumishi. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kutafiti kuhusu vivumishi lengwa. ● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia vivumishi vya idadi na vimilikishi. ● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vivumishi vya idadi na vimilikishi na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi.				
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.				

Masuala Mtambuko: Masuala ya huduma kwa jamii: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vivumishi vya idadi na vimilikishi.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili linashughulikia aina za vivumishi. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, kadi maneno, orodha maneno, chati, kadi maneno, kapu maneno

8.0 UHALIFU WA MTANDAONI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
8.1 Kusikiliza na kuzungumza	**8.1.1 Uzungumzaji wa Papo kwa Hapo** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya uzungumzaji wa papo kwa hapo ili kuupambanua, b) kutambua vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa papo kwa hapo, c) kutoa uzungumzaji wa papo kwa hapo kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uzungumzaji, d) kuchangamkia kutoa uzungumzaji wa papo kwa hapo ili	● Mwanafunzi aeleze maana ya mazungumzo ya papo kwa hapo akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kubainisha vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa papo kwa hapo (*k.v. ukakamavu, ujumbe unaolenga hadhira husika, ubanifu, upangaji hoja, utumiaji wa lugha ya kawaida, utumiaji wa ishara, utumiaji wa sauti ifaayo)* akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi asikilize uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa yakitolewa na mwalimu, wenzake, mgeni mwalimu au kutoka kwenye vifaa vya kidijitali chenye teknolojia	Kwa nini ni muhimu kuzingatia vipengele ili kufanikisha uzungumzaji wa papo kwa hapo?

		kufanikisha mawasiliano.	saidizi na kutathmini vipengele vya uwasilishaji vilivyotumika. ● Mwanafunzi ashiriki katika mazungumzo ya papo kwa hapo akizingatia vipengele vifaavyo. ● Mwanafunzi abuni uzungumzaji mwepesi wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa akizingatia vipengele vifaavyo na kuwawasilishia wenzake ili wautathmini.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojieleza kwa njia wazi katika uwasilishaji wa uzungumzaji wa papo kwa hapo.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutoa uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki uzungumzaji wa papo kwa hapo na kujifunza zaidi kuhusu uzungumzaji wa papo kwa hapo.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapoihusisha hadhira katika uzungumzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake na kutoa mchango katika shughuli za ujifunzaji.
- Amani: mwanafunzi anaposhiriki na wengine katika uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa kwa utulivu.

Masuala Mtambuko:

- Masuala ya usalama: mwanafunzi anaposhiriki katika uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu suala lengwa.
- Uraia: mwanafunzi anaposhiriki katika uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu uhalifu mtandaoni, anajifunza kuheshimu maisha ya binadamu/ kudumisha haki za kibinadamu.

Uhusiano na Masomo Mengine:
● English: somo hili linashughulikia aina za uzungumzaji. ● Social Studies na Pre-technical Studies: masomo haya yanashughulikia uhalifu mtandaoni.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, mgeni mwalikwa,

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
8.2 Kusoma	**8 .2.1 Kusoma kwa Kina** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua mandhari na ploti katika tamthilia, b) kueleza umuhimu wa mandhari na ploti ili kuubanisha, c) kusoma chapisho la tamthilia, d) kueleza mandhari na ploti ya tamthilia aliyosoma, e) kuchangamkia nafasi ya mandhari na ploti katika tamthilia.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua mandhari mbalimbali katika tamthilia akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aeleze umuhimu wa mandhari katika tamthilia akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kusoma chapisho la tamthilia lenye hati inayofaa au kutoka mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi na kutambua mandhari yake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kusoma chapisho la tamthilia ya breli au kutoka mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi na kutambua mandhari yake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua ploti ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu au kwa kushirikiana na wenzake.	1. Kwa nini mandhari ni muhimu katika tamthilia ulizowahi kusoma? 2. Mbona ploti ni muhimu katika tamthilia ulizowahi kusoma?

			• Mwanafunzi kujadili umuhimu wa ploti ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu au na wenzake. • Mwanafunzi aelekezwe kuandaa muhtasari kuhusu ploti ya tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu. • Mwanafunzi awawasilishie wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu ploti ya tamthilia aliyosoma. • Mwanafunzi amweleze mzazi au mlezi kuhusu mandhari na ploti katika tamthilia aliyosoma.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili na kuchambua mandhari na ploti katika tamthilia.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasilisha kazi yake darasani.
- Ubunifu: mwanafunzi anapochanganua habari katika tamthilia ili kupata mandhari na ploti.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapoeleza au kujadili umuhimu wa mandhari na ploti katika tamthilia.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti muhtasari wa mandhari na ploti.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake wanapotambua na kujadili mandhari na ploti kwenye tamthilia.
- Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni kuhusu uwasilishaji wa wengine ili kuwarekebisha na kuwahimiza.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anaposoma na kuchanganua tamthilia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wengine ili kutambua na kujadili mandhari na ploti kwenye tamthilia.

Masuala Mtambuko:
Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anaposoma tamthilia.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: somo hili linashughulikia kusoma kwa kina.

● Social Studies na Pre-technical Studies: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya uhalifu wa mitandaoni.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, chapisho la tamthlia, chapisho la tamthlia ya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
8.3 Kuandika	**8.3.1 Viakifishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matumizi ya alama za mtajo na mshazari katika matini, b) kutumia alama za mtajo na mshazari katika matini, c) kufurahia matumizi yafaayo ya alama za mtajo na mshazari katika matini.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua matumizi ya alama za mtajo na mshazari kwenye matini andishi au za kidijitali. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kwa kutumia alama za mtajo na mshazari ipasavyo. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika kifungu kifupi kuhusu suala lengwa akitumia alama za mtajo na mshazari ipasavyo na kuwasambazia wenzake kwenye mtandao ili wakitolee maoni. ● Mwanafunzi ashirikiane na wenzake asahihishae kifungu ambacho hakijatumia alama za mtajo na mshazari ipasavyo. ● Mwanafunzi aelekezwe kuwasomea wenzake kifungu alichoandika na kuwataka kutambua maneno, sentensi au vifungu vinavyostahili kuwa na alama za mtajo na mshazari.	1. Je, alama za mtajo hutumiwa vipi katika maandishi? 2. Je, alama ya mshazari hutumiwa vipi katika maandishi?

			● Mwanafunzi akishirikiane na mzazi au mlezi atafiti mtandaoni au kwenye vitabu vya ziada kuhusu matumizi ya alama za mtajo na mshazari.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali vyenye teknolojia saidizi kuandika kifungu na kuwasambazia wenzake mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya alama za mtajo na mshazari.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kutafiti kuhusu matumizi ya alama za mtajo na mshazari.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:
Masuala ya usalama: mwanafunzi anapotumia alama za mtajo na mshazari kuandika kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: somo hili linashughulikia uakifishaji.
- Social Studies na Pre-technical Studies: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya uhalifu wa mitandaoni.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia
Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, vifaa vya breli, vitabu vilivyo na fonti inayofaa, vitabu vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
8.4 Sarufi	**8.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika matini, b) kutambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya I-ZI na I-I katika sentensi, c) kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika matini kwa kuzingatia upatanisho ufaao wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika sentensi na vifungu ili kuimarisha mawasiliano.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuchopoa nomino za ngeli ya I-ZI na I-I kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi yenye teknolojia saidizi. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuorodhesha na kuandika nomino za ngeli ya I-ZI na I-I kwenye orodha ya maneno, kadi za breli au tarakilishi yenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya I-ZI na I-I katika sentensi na mafungu ya maneno akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutaja majina katika mazingira ya shuleni yaliyo katika ngeli ya I-ZI na I-I akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona atenge nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu vyenye hati zinazofaa, tarakilishi yenye teknolojia saidizi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari. Mwanafunzi asiyeona atenge nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye	Utatumia vipi upatanisho wa kisarufi pamoja vitu katika mazingira yako vyenye majina yaliyo katika ngeli ya I-ZI na I-I?

			vitabu vyenye maandisi ya breli, tarakilishi yenye teknolojia saidizi, kadi za breli kwa kuziandika katika italiki. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi au vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi amtajie mzazi au mlezi majina ya vifaa yaliyo katika ngeli ya I-ZI na I-I katika mazingira ya nyumbani.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi katika kutambua nomino katika ngeli ya I-ZI na I-I.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za ngeli ya I-ZI na I-I na kuzitungia sentensi sahihi na vifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake nomino za ngeli ya I-ZI na I-I katika mazingira ya nyumbani.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko: Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili linashughulikia upatanisho wa kisarufi. ● Social Studies na Pre-technical Studies: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya uhalifu wa mitandaoni.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, kadi maneno, kadi za breli, kapu maneno, vifaa vya breli

9.0 MAJUKUMU YA MNUNUZI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**9.1.1 Kusikiliza kwa Kina** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua sauti /**k/** na **/gh/** katika silabi na maneno, b) kutamka sauti /**k**/ na /**gh/** katika silabi na maneno, c) kutumia maneno yenye sauti /**k/** na **/gh/** katika matini ili kuyatofautisha kimatamshi, d) kuchangamkia matamshi bora ya sauti **/k/** na **/gh**/ katika mazungumzo ya kawaida ili kufanikisha mawasiliano.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua sauti /**k/** na **/gh/** katika maneno na silabi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua maneno yenye sauti / **k/** na **/gh/** katika matini andishi au za kidijitali na kuyatamka ipasavyo akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga vitanzandimi vinavyotumia sauti /**k**/ na /**gh**/ na kujirekodi kwa kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi asikilize akiwa na wenzake vitanzandimi alivyovirekodi ili kuvitathmini.	Utaonyesha vipi tofauti iliyopo kati ya sauti /**k/** na **/gh/**?

			● Mwanafunzi amwasilishie mzazi au mlezi mazungumzo kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti /**k/** na **/gh/.**	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kutafuta maneno yenye sauti /k/ na /gh/ katika matini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi katika kusikiliza vitanza ndimi vyenye sauti /k/ na /gh/.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotambua na kutofautisha matamshi kuhusu sauti lengwa na pia anapotunga sentensi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotamka ipasavyo sauti /k/ na /gh/ na anapochangia katika shughuli za ujifunzaji.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi kwa kuhusisha matamshi bora ya sauti /k/ na /gh/.

Maadili:

- Upendo: mwanafunzi anapowapa wengine nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia kwa heshima na utulivu katika shughuli za ujifunzaji.
- Amani: mwanafunzi anapofanya kazi na wenzake bila migogoro yoyote.

Masuala Mtambuko:

Masuala ya biashara: mwanafunzi anapomwasilishia mzazi au mlezi mazungumzo kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti /k/ na /gh

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: somo hili linashughulikia dhana ya kutofautisha na kutamka sauti.
- Pre-technical Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia
Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, kinasasauti chenye teknolojia sadizi, runungu yenye teknolojia saidizi, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.2 Kusoma	**9.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Kushawishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua habari mahususi katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi, b) kutabiri matukio katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi, c) kueleza maana ya msamiati na vifungu vya maneno katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi, d) kueleza ushawishi katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi, e) kuchangamkia usomaji wa ufahamu shawishi ili kukuza hamu ya ujifunzaji.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kusoma ufahamu wa kifungu cha kushawishi kutoka kwa vitabu au vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi na kudondoa habari mahususi *(k.v. nani, nini, wapi, lini,).* mwanafunzi asiyeona aelekezwe kusoma ufahamu wa kifungu cha kushawishi kutoka kwa vitabu vya breli au vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi na kudondoa habari mahususi *(k.v. nani, nini, wapi, lini,).* ● Mwanafunzi atabiri matukio katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aeleze maana ya msamiati kuhusu suala lengwa (k.v. maneno na nahau) katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi na kuueleza kwa kutumia kamusi akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi asiyeona aeleze maana ya msamiati kuhusu suala lengwa (k.v. maneno na nahau) katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi na kuueleza kwa kutumia kamusi mtandaoni akishirikiana na wenzake.	Tunawezaje kutambua ujumbe wenye lengo la kushawishi katika habari?

			• Mwanafunzi ajadili ushawishi katika kifungu cha ufahamu akishirikiana na wenzake. • Mwanafunzi awawasilishie wenzake kazi yake ili wamtolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili ushawishi katika kifungu cha ufahamu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposakura mtandaoni ili kupata matini mbalimbali na kuzisoma na kudondoa habari mahususi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo:mwanafunzi anapotabiri matukio katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kwa uwajibikaji na kuzingatia maadili.
- Umoja: mwanafunzi anapotagusana na wenzake ili kujadili ushawishi katika kifungu cha ufahamu.

Masuala Mtambuko:
Masuala ya biashara: mwanafunzi anaposoma ufahamu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: somo hili lianashughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Pre-technical Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia
Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, rununu yenye teknolojia saidizi, vitabu vilivyoidhinishwa, vitabu vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.3 Kuandika	**9.3.1 Insha za Kubuni** Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze; a) kutambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo katika insha ya masimulizi, b) kueleza vipengele vinavyojenga wazo katika aya kuhusu insha ya masimulizi, c) kuandika insha ya masimulizi akikuza wazo katika aya, d) kufurahia utunzi wa insha za masimulizi zenye mpangilio mzuri wa wazo.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo (*k.v. mada, utangulizi, kati, hitimisho)* katika insha ya masimulizi katika matini za kimaandishi au breli na za kidijitali. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua ukuzaji wa wazo katika kila aya ya insha ya masimulizi katika matini za kimaandishi, breli au za kidijitali akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi ashirikiane na wenzake kueleza jinsi wazo lilivyokuzwa katika kila aya ya insha ya masimulizi (k.v. kila wazo kuu kuwa katika aya yake, kutoa maelezo toshelevu kwa kila hoja kuu katika aya yake, kuepuka urudiaji au uchanganyaji wa hoja katika aya). ● Mwanafunzi akishirikiana na wenzake ajadili vipengele vinavyojenga mawazo. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika vidokezo vya insha vinavyozingatia ukuzaji wa wazo katika kila aya akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika insha ya masimulizi akizingatia ukuzaji wa wazo katika kila aya na vipengele vinavyojenga mawazo hayo. ● Mwanafunzi aelekezwe kuwasomea wenzake insha aliyoandika au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi ili waitolee maoni.	Je, unawezaje kulikuza wazo vizuri katika insha ya masimulizi?

			● Mwanafunzi ashirikiane na wenzake kusahihisha insha ya maelezo aliyoandika kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia ukuzaji wa wazo katika kila aya.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili vipengele vya kuzingatia katika uandishi wa insha ya masimulizi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusambazia insha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapolikuza wazo katika kila aya katika utungo wake kwa ufasaha.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuandika na kuwasomea wenzake insha.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani .
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

Masuala ya biashara: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

- English na Kenya Sign Language: masomo haya yanashughulikia uandishi wa insha.
- Pre-technical Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia:

Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, vitabu, vitabu vya breli vilivyoidhinishwa

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.4 Sarufi	**9.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino katika ngeli ya U-U na U-YA katika matini b) kutambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U - U na U-YA katika sentensi c) kutumia nomino katika ngeli ya U-U na U-YA kwa kuzingatia upatanisho ufaao wa kisarufi d) kuchangamkia kutumia nomino katika ngeli ya U-U na U-YA ipasavyo ili kuimarisha umilisi wa lugha.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuchopoa nomino za ngeli ya U-U na U-YA kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi yenye teknolojia saidizi akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuandika na aorodheshe nomino za ngeli ya U-U na U-YA kutoka kwa orodha ya maneno, kadi za breli au tarakilishi yenye teknolojia saidizi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutenga nomino za ngeli ya U-U na U-YA katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu vyenye hati zinazofaa, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutenga nomino za ngeli ya U-U na U-YA katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu vyenye maandishi ya breli, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, orodha ya maneno kwa kuziandika kwa italiki. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya U-U na U-YA katika sentensi na vifungu akishirikiana na wenzake ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi au vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya U-U na U-YA akishirikiana na wenzake.	Utatumia vipi upatanisho wa kisarufi pamoja na nomino katika mazingira yako vyenye majina yaliyo katika ngeli ya U-U na U-YA?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kutambua nomino katika ngeli ya U-U na U-YA. ● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia nomino za ngeli ya U-U na U-YA. ● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za ngeli ya U-U na U -YA na kuzitungia sentensi na vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposoma matini au kusakura kwenye mtandao kutafuta vitu vyenye majina yaliyo katika ngeli ya U-U na U-YA.
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala ya biashara: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya U-U na U- YA.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili linashughulikia upatanisho wa kisarufi. ● Pre-technical Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, kapu maneno, mti maneno, kadi maneno, chati, kadi za breli,vitabu vya breli

10.0 KUKABILIANA NA HISIA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
10 .1 Kusikiliza na Kuzungumza	**10.1.1 Hadithi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya hurafa na hekaya ili kuzibainisha, b) kueleza ujumbe katika hurafa na hekaya, c) kueleza vipengele vya uwasilishaji wa hurafa na hekaya, d) kusimulia hurafa na hekaya kwa kuzingatia vipengele vya uwasilishaji, e) kufurahia hurafa na hekaya kama vipera vya fasihi simulizi.	● Mwanafunzi asikilize kielelezo cha hadithi ya hurafa na hekaya kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya hurafa na hekaya ili kuzibainisha akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kueleza ujumbe katika hurafa na hekaya akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi ajadili akiwa na mwenzake vipengele vya uwasilishaji wa hurafa na hekaya. ● Mwanafunzi awasilishe hurafa na hekaya kuzingatia vipengele vya uwasilishaji *(kiini cha hadithi, kiwango cha lugha, mpangilio wa matukio, sauti, ishara za mwili).* ● Mwanafunzi aelekezwe kujirekodi akitamba hurafa na hekaya kwa kutumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi na kusikiliza akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi ashirikiane na mzazi au mlezi kutambua hurafa na hekaya kutoka kwa jamii yake na kujadili ujumbe unaojitokeza katika hadithi hizo.	1. Kwa nini ni muhimu kusikiliza hadith za hekaya na hurafa? 2. Je, hurafa na hekaya hutofautianaje?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposimulia hurafa na hekaya na kuwashirikisha wenzake katika masimulizi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali *vyenye* teknolojia saidizi kusikilizia hurafa na hekaya.
- Ubunifu: mwanafunzi anaposimulia hurafa na hekaya kwa wenzake kwa kuzingatia vipengele vya kimsingi vya uwasilishaji.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasilisha hurafa na hekaya ipasavyo kwa wenzake.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposimulia hurafa na hekaya akiwa na mzazi au mlezi wake na kuchangamkia kutafiti zaidi kuhusu hadithi za masimulizi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

Masuala ya afya: mwanafunzi anaposimulia hadithi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English: somo hili linashughulikia tungo za fasihi simulizi.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia mbinu za kukabiliana na hisia.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia

Mgeni mwalikwa, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi (k.v tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu), vitabu mbalimbali vyenye hati zinazofaa, vitabu vyenye maandishi ya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
10.2 Kusoma	**10.2.1 Kusoma kwa Kina** Tamthilia (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua wahusika katika tamthilia aliyosoma, b) kueleza sifa za wahusika katika tamthilia, c) kutambua mafunzo yanayotokana na wahusika katika tamthilia, d) kujenga mazoea ya usomaji wa kazi za kifasihi ili kukuza hamu ya ujifunzaji.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua wahusika katika tamthilia aliyoisoma akiwa peke. ● Mwanafunzi aelekezwe kujadili sifa za wahusika katika tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu *(k.v. usiri, uovu, ukali, udadisi)* akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kuigiza wahusika katika tamthilia akiwa na wenzake ili kukuza uelewa wa sifa zao. ● Mwanafunzi aeleze uhusiano kati ya wahusika katika tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona atazame video kuhusu wahusika katika tamthilia aliyoisoma akiwa na wenzake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kusikiliza maelezo ya matukio ya video kuhusu wahusika katika tamthilia aliyoisoma akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandaa muhtasari kuhusu sifa za wahusika katika video aliyotazama au aliyosikiliza. ● Mwanafunzi ajadili mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika akiwa na wenzake.	Kwa nini ni muhimu kutambua wahusika katika tamthilia?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili sifa za wahusika.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoigiza na wenzake wahusika katika tamthilia.

● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotazama video kuhusu wahusika katika tamthili. ● Ubunifu: mwanafunzi anapoigiza wahusika katika tamthilia. ● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochambua sifa za wahusika katika tamthilia.
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapochambua tamthilia. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua majukumu mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anaposoma tamthilia.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia mbinu za kukabiliana na hisia.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Vifaa vya kidijitali venye teknolojia saidizi kama vile tarakilishi/vipakatalishi, rununu, vitabu vilivyodhinishwa,vitabu vya breli, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
10.3 Kuandika	**10.3.1 Barua ya Kuomba Msaada** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msaada, b) kutambua ujumbe katika barua rasmi ya kuomba msaada, c) kuandika barua rasmi ya kuomba msaada kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo, d) kuandika barua rasmi akizingatia alama za uakifishaji za breli,(asiyeona*)* e) kufurahia kujieleza ifaavyo kwa njia ya barua.	● Mwanafunzi aelekezwe kujadili vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msaada (k.v. anwani, suala linaloshughulikiwa, sahihi) ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua ujumbe unaoafiki barua rasmi ya kuomba msaada kwa kujadiliana na mwenzake ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona ajadili na wenzake kuhusu lugha inayofaa katika uandishi wa barua rasmi ya kuomba msaada. Mwanafunzi asiyeona ajadili na mwenzake matumizi ya alama uakifishaji za breli. ● Mwanafunzi aandike barua rasmi ya kuomba msaada kuhusu masuala mbalimbali na kuwasomea wenzake darasani ili waitolee maoni ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika barua ya kuomba msaada katika kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi na kuwasambazia wenzake kupitia mtandao ili waitolee maoni.	1. Unaomba msaada kivipi? 2. Je, ni kwa nini uunazingatia vipengele unapoandika barua ya kuomba msaada?
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kutoa mchango wake.				

● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kuandika barua na kuisambaza kwa mtandao. ● Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika barua rasmi ya kuomba msaada.
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko Masuala ya afya: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuandika barua rasmi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English: somo hili linashughulikia uandishi wa barua rasmi. ● Social Studies: Somo hili pia linashughulikia mbinu za kukabiliana na hisia.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Nakala ya barua ya kuomba msaada, nakala ya barua rasmi, kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
10.4 Sarufi	**10.4.1 Vinyume vya Vitenzi na Vielezi**	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kinyume ili kuibainisha, b) kutambua vinyume vya vitenzi na vielezi katika matini, c) kutumia vinyume vya vitenzi na vielezi katika matini, d) kuchangamkia kutumia vinyume vya vitenzi na vielezi katika mawasiliano.	● Mwanafunzi aelekezwe kujadili maana ya kinyume akiwa na mwenzake au wawili wawili. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua vinyume vya vitenzi na vielezi kwa kutumia kadi maneno, mti maneno, kapu maneno, orodha maneno akiwa na mwenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua vinyume vya vitenzi na vielezi katika matini andishi au ya kidijitali *(k.v. orodha ya maneno, sentensi na vifungu vya maneno).* ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya vinyume vya vitenzi na vielezi kutoka kwa sentensi mbalimbali kwenye vitabu vyenye hati zinazofaa, tarakilishi yenye teknolojia saidizi au chati akiwa na mwenzake.Mwanafunzi asiyeoona aelekezwe kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya vinyume vya vitenzi na vielezi kutoka kwa sentensi mbalimbali kwenye vitabu vyenye maandishi ya breli, tarakilishi yenye	1. Unatambua vipi vinyume vya vitenzi? 2. Je, unajua vinyume gani vya vielezi?

			teknolojia saidizi au orodha ya maneno akiwa na mwenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi sahihi akitumia vinyume vya vitenzi na vielezi. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kusakura mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi au kutafiti katika vitabu vya ziada vyenye hati zinazofaa ili kupata vinyume zaidi vya vitenzi na vielezi. Mwanafunzi aelekezwe kusakura mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi au kutafiti katika vitabu vya ziada vyenye maandishi ya breli ili kupata vinyume zaidi vya vitenzi na vielezi. ● Mwanafunzi amsomee mzazi au mlezi sentensi alizotunga kuhusu vinyume vya vitenzi na vielezi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutambua vinyume vya vitenzi na vielezi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi katika kutambua vinyume vya vitenzi na vielezi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuonyesha vinyume vya vitenzi na vielezi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vinyume vya vitenzi na vielezi na kuvitungia sentensi sahihi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomsomea mzazi/mlezi wake sentensi alizotunga kuonyesha vinyume vya vitenzi.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko Masuala ya afya: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English: somo hili linashughulikia vinyume. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia mbinu za kukabiliana na hisia.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, rununu yenye teknolojia saidizi, mti maneno, kadi maneno, kapu maneno, orodha maneno, chati, vitabu vilivyoidhinishwa,

11.0 HAKI ZA WATOTO

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Swali Dadisi Lililopendekezwa**
11.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**11.1.1 Kuzungumza kwa Kutumia Vidokezo vya Hoja** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kuzungumza kwa kutumia vidokezo, b) kutambua umuhimu wa kuzungumza kwa kutumia vidokezo, c) kutambua miktadha katika jamii ambapo kuzungumza kwa kutumia vidokezo hufanywa, d) kueleza vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza kwa kutumia vidokezo, e) kutoa mazungumzo kwa kutumia vidokezo vifaavyo, f) kujenga mazoea ya kutumia vidokezo katika mazungumzo ili kufanikisha mawasiliano.	● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya kuzungumza kwa kutumia vidokezo akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi ajadili na wenzake umuhimu wa kuzungumza kwa kutumia vidokezo. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua miktadha katika jamii yake ambamo anahitaji kuzungumza kwa kutumia vidokezo *(k.v. anapowazungumzia wenzake shuleni kuhusu haki za watoto, akiwa mzungumzaji maalum katika kongamano, katika semina, anapomtambulisha mgeni wa heshima katika hafla fulani).* ● Mwanafunzi ajadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza kwa kutumia vidokezo (*k.v. kubainisha kiini cha mazungumzo, (je, ni ya kupasha habari? Ni ya kushawishi? Ili kuteua lugha mwafaka), mpangilio wa mawazo kimantiki, kutosoma vidokezo; kuvitazama kwa ufupi tu, kufanya mazoezi kabla ya kuzungumza, kuviweka juu ya meza wakati wa kuzungumza,)* akiwa na wenzake.	Kwa nini ni muhimu kuandaa vidokezo unapozungumza?

			• Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona asikilize au atazame aina mbalimbali za mazungumzo kutoka kwenye vifaa vya kidijitali chenye teknolojia saidizi, mgeni mwalikwa au wenzake na kubainisha vipengele vilivyozingatiwa. Mwanafunzi asiyeona asikilize aina mbalimbali za mazungumzo kutoka kwenye vifaa vya kidijitali chenye teknolojia saidizi, mgeni mwalikwa au wenzake na kubainisha vipengele vilivyozingatiwa • Mwanafunzi aelekezwe kuandaa vidokezo kuhusu suala lengwa. • Mwanafunzi awawasilishie wenzake mazungumzo kuhusu suala lengwa kwa kutumia vidokezo alivyoandaa ili wayatolee maoni. • Mwanafunzi amwasilishie mzazi au mlezi vidokezo vya mazungumzo kuhusu suala lengwa ili atoe maoni yake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuwasilisha mazungumzo kuhusu suala lengwa
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandaa vidokezo kuhusu suala lengwa.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake mazungumzo kuhusu suala lengwa.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposikiliza au kutazama aina mbalimbali za mazungumzo na kubainisha vipengele vilivyozingatiwa.

Maadili:

● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake zamu ya kushiriki katika mazungumzo bila kuwakata kauli. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapovitunza vifaa vya kidijitali alivyotumia kujifunzia. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na wengine na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala ya haki za watoto: mwanafunzi anapoandika vidokezo na kuzungumza kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: somo hili linashughulikia dhana ya mazungumzo. ● Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia haki za watoto.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Mgeni mwalikwa, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi (k.v tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu, projekta, video), vitabu mbalimbali vyenye hati zinazofaa, vitabu vyenye maandishi ya breli

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa**
11.2 Kusoma	**11.2.1 Kusoma kwa Mapana** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze; a) kuteua matini ifaayo ya kujisomea b) kueleza ujumbe katika matini ya kujichagulia c) kutambua maana za msamiati na matumizi mengine	● Mwanafunzi ateue matini ifaayo ya kujisomea. ● Mwanafunzi aeleze ujumbe wa matini ya kujichagulia aliyosoma. ● Mwanafunzi atambue msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia *(k.v. ya kisayansi, kisiasa, kihistoria, kifasihi, michezo).* ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutumia kamusi yenye hati inayofaa	1. Kwa nini unatambua msamiati unaposoma makala ya kujichagulia? 2. Utasoma vipi makala ya kujichagulia?

		ya lugha katika matini ya kujichagulia d) kutambua maana za msamiati na matumizi mengine ya lugha katika matini ya kujichagulia za breli(asiyeona), e) kujenga mazoea ya kusoma matini mbalimbali katika maisha ya kila siku.	kutafuta maana za maneno asiyoyajua. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi kutafuta maana za maneno asiyoyajua. ● Mwanafunzi aelekezwe kujenga rekodi ya msamiati aliojifunza katika kitabu au karatasi ya breli. ● Mwanafunzi aelekezwe kumtungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini aliyoisoma. ● Mwanafunzi aelekezwe kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma na kuwasilisha kwa wenzake ili waitolee maoni. ● Mwanafunzi aelekezwe kusakura mtandaoni kwa kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi na kujichagulia matini ya ziada kisha aisome.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kuwasilisha muhtasari wa matini aliyojichagulia na kueleza ujumbe wa makala.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoeleza ujumbe wa matini ya kujichagulia akizingatia ufasaha wa lugha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotumia kwa usahihi msamiati katika matini aliyoisoma.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini ya kusoma na kutafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi na kujichagulia matini ya kusoma.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.

● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Haki za watoto: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: Somo hili linashughulikia kusoma kwa mapana. ● Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia haki za watoto.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Vifaa vya kidijitali venye teknolojia saidizi kama vile tarakilishi/vipakatalishi, rununu, kamusi mbalimbali, vitabu vyenye maandishi ya breli, vitabu vya vyenye hati zinazofaa, kamusi mbalimbali

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.3 Kuandika	**11.3.1 Insha za Kubuni** **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya insha ya maelezo b) kuandika insha ya maelezo ipasavyo kwa kuzingatia vipengele vyake c) kuandika insha ya maelezo ipasavyo akizingatia alama za uakifishaji za breli(asiyeona), d) kufurahia kuandika insha za maelezo katika maisha ya kila siku.	● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya insha ya maelezo kwa kurejelea matini mbalimbali. ● Mwanafunzi atafiti maktabani au mtandaoni vipengele vya insha ya maelezo. ● Mwanafunzi ajadili na wenzake vipengele vya insha ya maelezo alivyotafiti mtandaoni. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuandika insha ya maelezo kwa kuzingatia vipengele vifaavyo, mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuandika insha ya maelezo kwa kuzingatia vipengele vifaavyo na alama za uafikishaji kwa breli. ● Mwanafunzi aelekezwe kuwasomea wenzake insha aliyoandika au kuwasambazia kwenye vifaa vya kidijitali chenye teknolojia saidizi ili waitolee maoni. ● Mwanafunzi ashirikiana na wenzake kusahihisha insha walizoandika na kutoleana maoni kwa amani na upendo.	Je, mbona ni muhimu kuzingatia vipengele mbalimbali katika kuandika insha ya maelezo?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili vipengele vya insha ya maelezo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusambazia insha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha ya maelezo.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake kwa ufasaha insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha nzuri na kuwasomea wenzake.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Haki za watoto: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: Somo hili pia linashughulikia uandishi wa insha. ● Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia haki za watoto.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia: Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, vitabu vya breli, vitabu vyenye fonti zinazofaa, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.4 Sarufi	**11.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda katika vitenzi, b) kutumia vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda mtawalia. ● Mwanafunzi aelekezwe kuteua vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda mtawalia kwenye chati, orodha maneno, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi yenye teknolojia saidizi akiwa na mwenzake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuteua vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda mtawalia kwenye orodha maneno, kadi za breli au tarakilishi yenye teknolojia saidizi akiwa na mwenzake.	Kwa nini ni muhimu kujifunza kauli za vitenzi?

		kutendatenda katika matini, c) kuchangamkia kutumia vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda ipasavyo ili kuimarisha mawasiliano.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutenga vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda katika sentensi na vifungu kwenye vitabu, chati na tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuvikolezea wino au kuvipigia mstari. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutenga vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda katika sentensi na vifungu kwenye vitabu vya breli, chati za breli na tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuviandika kwa italiki. ● Mwanafunzi aelekezwe kugeuza vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda akiwa peke na mwenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kujaza mapengo kwa kutumia vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi asiyeona achague vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda kutoka kwa orodha ya maneno akishirikiana na wenzake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kutoa mchango wake katika shughuli za ujifunzaji.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi katika kutambua vitenzi katika kauli lengwa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viambishi vya kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda na kuandika

● vitenzi katika kauli hizo.
Maadili: ● **Heshima**: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: ● Haki za watoto: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English: Somo hili pia linashughulikia matumizi ya maneno katika miktadha mbalimbali. ● Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia haki za watoto.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia: Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, kapu maneno, mti maneno, kadi maneno, kadi za breli, chati, vifaa vya breli

12.0 MAGONJWA YASIYOAMBUKIZWA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
12.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**12.1.1 Kusikiliza kwa Makini** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza habari katika matini ya kusikiliza, b) kukadiria maana ya msamiati mahususi na vifungu katika matini ya kusikiliza,	● Mwanafunzi asikilize matini kutoka kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi au mwalimu wake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua hoja muhimu katika habari aliyoisikiliza kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu, kifaa cha	Je, kwa nini ni muhimu kuwa na mpangilio ufaao wa hoja kutoka habari uliyosikiliza?

		c) kudondoa habari muhimu katika matini aliyosikiliza kwa kufuata mpangilio ufaao, d) kujenga mazoea ya kufurahia kusikiliza vifungu vya kusikiliza ili kuimarisha uwezo wa kusikiliza.	kidijitali chenye teknolojia saidizi, mgeni mwalikwa au wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kueleza hoja muhimu aliyoitambua kutoka matini andishi au ya kidijitali aliyoisikiliza. ● Mwanafunzi akadirie maana ya msamiati mahususi na vifungu katika matini andishi au ya kidijitali aliyoisikiliza. ● Mwanafunzi aelekezwe kueleza mwenzake maana ya msamiati katika matini ifaayo ya kusikiliza. ● Mwanafunzi aelekezwe kudondoa habari muhimu katika matini aliyosikiliza kwa kufuata mpangilio ufaao.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuchangia katika shughuli za ujifunzaji na kuwatolea wenzake hoja muhimu.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kusikiliza na kuwatajia wenzake hoja muhimu kuhusu suala lengwa kwa ufupi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposikiliza habari, kuichanganua na kutambua hoja muhimu na kuziwasilisha kwa mpangilio ufaao.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kutafiti kwenye mtandao kuhusu suala lengwa na kuwasilisha hoja kuu kwa mpangilio ufaao.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoiwasilisha upya habari aliyosikiliza kwa mpangilio ufaao wa hoja.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wengine fursa ya kutambua na kupanga hoja muhimu bila kuwakatiza. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia kujifunzia.
Masuala Mtambuko: ● Elimu kwa maendeleo endelevu: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika mazungumzo kuhusu suala lengwa na kutambua ujumbe au hoja muhimu: anapata maarifa kuhusu magonjwa yasiyoambukizwa. ● Masuala ya afya: mwanafunzi anaposikiliza matini kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Language: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kusikiliza. ● Agriculture and Nutrition: masomo haya yanashughulikia magonjwa yasiyoambukizwa.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Mgeni mwalikwa, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi (k.v tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu) vitabu vyenye maandishi ya breli

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Swali Dadisi Lililopendekezwa**
12.2 Kusoma	**12.2.1 Kusoma kwa Ufasaha** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) Kueleza vipengele vya kusoma kwa ufasaha ili kuvibainisha, b) kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora, c) kusoma kifungu kwa kasi ifaayo, d) kusoma kifungu chenye maandishi ya breli kwa kasi ifaayo, e) kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo, f) kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo, g) kuridhia kusoma makala kwa kuzingatia vipengele vinavyo fanikisha mawasiliano.	● Mwanafunzi ajadiliane na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha *(matamshi bora, kasi ifaayo, sauti ifaayo, ishara zifaazo).* ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona atazame vielelezo vya video za watu wanaosoma kwa ufasaha makala *(k.v. hotuba, taarifa ya habari*) akiwa na wenzake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kusikiliza vielelezo vya video za watu wanaosoma kwa ufasaha makala *(k.v. hotuba, taarifa ya habari)* akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kusoma kifungu chenye maadishi yafaayo kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kusoma kifungu ya breli kuhusu suala lengwa katika matini	Kwa nini ni muhimu kusoma kifungu kwa kasi ifaayo?

			andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora. ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma kifungu cha habari kwa kasi ifaayo kuhusu suala lengwa. ● Mwanafunzi aelekezwe kusoma kifungu akizingatia sauti ifaayo *(k.v. kiwango cha sauti na kiimbo)* akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa *(k.v. ishara za uso na mikono)* akiwa na wenzake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kusoma kifungu kwa kutumia toni/kiimbo zifaazo panapofaa. ● Mwanafunzi asome mbele ya wenzake kazi yake ili wamtolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na kujadiliana na wenzake kuhusu vipengele vya kimsingi vya kusoma kwa ufasaha.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposoma kifungu kwa ufasaha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotumia ishara wakati wa kusoma kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kusoma anakuza hamu ya ujifunzaji.

Maadili:
● Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzajiwanapojadili vipengele vya usomaji bora. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika mjadala wakati wa shughuli ya ujifunzaji. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake kifungu. ● Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kujadili vipengele vya usomaji bora.
Masuala Mtambuko: Masuala ya afya: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Language: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa ufasaha. ● Agriculture and Nutrition na Integrated Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa yasiyoambukizwa.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Vifaa vya kidijitali venye teknolojia saidizi kama vile tarakilishi/vipakatalishi, rununu, vitabu vyenye maandishi ya breli, vitabu vya marejeleo vyenye fonti zinazofaa

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
12.3 **Kuandika**	**12.3.1 Insha za Kiuamilifu** Hotuba	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya hotuba ya kutoa ufafanuzi, b) kutambua hotuba ya kutoa ufafanuzi katika matini,	● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya hotuba ya kutoa ufafanuzi. ● Mwanafunzi ajadiliane na wenzake kuhusu ujumbe (*unaolenga kinachotolewa ufafanuzi),* lugha (*nyepesi inayoeleweka*) na muundo ufaao wa hotuba ya kutoa ufafanuzi.	Utaandika vipi hotuba ya ufafanuzi?

	(Vipindi 2)	c) anaeleza ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kutoa ufafanuzi, d) kuandika hotuba ya kutoa ufafanuzi kwa kuzingatia vipengele vyake, e) kuandika hotuba ya kutoa ufafanuzi kwa kuzingatia alama za uakifishaji za breli na sheria za matumizi ya mikato katikati na mwisho wa neno(asiyeoma), f) kuchangamkia nafasi ya hotuba ya kutoa ufafanuzi katika mawasiliano.	● Mwanafunzi aelekezwe kujadili miktadha inayochochea hotuba ya kutoa ufafanuzi akiwa pekeyake wawili wawili au katika kikundi. ● Mwanafunzi aelekezwe kujadili vidokezo vinavyoweza kutumiwa katika kuandika hotuba ya kutoa ufafanuzi, akiwa pekeyake wawili wawili au katika kikundi. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuandika hotuba ya kutoa ufafanuzi kuhusu suala lengwa akizingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao kisha awasambazie wenzake mtandaoni au kuwasomea darasani ili waitolee maoni. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuandika hotuba ya kutoa ufafanuzi kuhusu suala lengwa akizingatia ujumbe, lugha, muundo ufaao, alama za uakifishaji za breli na sheria za matumizi ya mikato, kisha awasambazie wenzake mtandaoni au kuwasomea darasani ili waitolee maoni ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika hotuba ya kutoa ufafanuzi kuhusu suala linaloathiri jamii yao kisha amsomee mzazi au mlezi ili aitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji kujadili kuhusu vipengele vya kuandika hotuba ya kutoa ufafanuzi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kuandika hotuba ya kutoa ufafanuzi na kusambazia wenzake mtandaoni ili waitolee maoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika hotuba ya kutoa ufafanuzi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anpomsomea mzazi au mlezi hotuba ya kutoa ufafanuzi.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: ● Masuala ya afya: mwanafunzi anapoandika hotuba kuhusu suala lengwa. ● Uraia: mwanafunzi anapoandika hotuba ya kutoa ufafanuzi kuhusu masuala yanayoathiri jamii.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Language: masomo haya pia hushughulikia dhana ya uandishi wa insha za kiuamilifu. ● Agriculture and Nutrition na Integrated Science: masomo haya pia hushughulikia magonjwa yasiyoambukizwa.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Kielelezo cha insha ya hotuba, vifaa vya breli, tarakilishi/kipakatalishi chenye teknolojia saidizi

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
12.4 Sarufi	**12.4.1 Aina za Sentensi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya sentensi changamano ili kuipambanua, b) kutambua sentensi changamano katika matini,	● Mwanafunzi aeleze maana ya sentensi changamano. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona atenge sentensi changamano katika orodha ya sentensi kwenye vitabu vyenye hati zinazofaa, chati au tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino akishirikiana na	Sentensi changamano hutofautiana vipi na aina zingine za sentensi unazozijua?

		c) kutumia sentensi changamano ipasavyo katika matini, d) kuonea fahari matumizi ya sentensi changamano katika mawasiliano ya kila siku.	wenzake. Mwanafunzi asiyeona atenge sentensi changamano katika orodha ya sentensi kwenye vitabu vyenye maandishi ya breli, orodha ya maneno au tarakilishi yenye teknolojia saidizi kwa kuziandika kwa italiki akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kubainisha sentensi changamano zinazojitokeza katika vifungu akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutunga sentensi changamano ipasavyo na kuziandika daftarini, mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutunga sentensi changamano ipasavyo na kuziandika kwenye karatasini ya breli. ● Mwanafunzi awawasilishie wenzake darasani sentensi changamano aliyoitunga ili waitathmini. ● Mwanafunzi amtungie mzazi au mlezi sentensi changamano zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kutambua sentensi changamano.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia sentensi changamano.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua sentensi changamano katika kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake sentensi changamano zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala ya afya: mwanafunzi anapotunga sentensi changamano kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Languages: masomo haya pia hushughulikia aina za sentensi. ● Agriculture and Nutrition na Integrated Science: masomo haya pia hushughulikia magonjwa yasiyoambukizwa.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi,orodha ya sentensi, chati, vifaa vya breli

13.0 HESHIMA KWA TAMADUNI ZA WENGINE

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
13.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**13.1.1 Hadithi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua wahusika katika hadithi, b) kuchambua sifa za wahusika katika hadithi, c) kueleza mafunzo kutokana na wahusika katika hadithi,	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua washiriki katika hadithi inayosimuliwa *(k.v. fanani, hadhira)* akiwa na mwenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua wahusika katika hadithi inayosimuliwa. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua sifa za wahusika katika hadithi aliyoisikiliza kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au *vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi* (*k.v. wanyama, mazimwi, shujaa, kijana maskini, ndege, wadudu).*	Je, unatambua vipi wahusika katika hadithi uliyowahi kusimuliwa?

		d) kufurahia kushiriki katika uchambuzi wa wahusika katika hadithi.	● Mwanafunzi aelekezwe kuchambua wahusika katika hadithi aliyosikiliza akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aeleze mafunzo kutokana na wahusika katika hadithi aliyoisikiliza. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua hadithi akiwa na wenzake huku wakichukua majukumu mbalimbali *(k.v. fanani, hadhira).* ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga hadithi fupi ambayo ina wahusika wanyama kuhusu suala lengwa na kuwawasilishia wenzake darasani ili wachambue wahusika. ● Mwanafunzi awasilishie mzazi au mlezi uchambuzi wa sifa za wahusika katika hadithi aliyoisikiliza.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuchambua wahusika katika hadithi akiwa na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusikilizia hadithi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapobuni hadithi na kuwawasilishia wenzake.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochanganua wahusika na nafasi yao katika hadithi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoigiza nafasi ya mhusika katika hadithi au kusimulia wenzake hadithi kwa ukakamavu.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko: ● Uraia: mwanafunzi anapofaulu kubuni ngano na kushiriki katika kuchanganua wahusika katika hadithi mbalimbali. ● Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapobuni hadithi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Language: masomo haya hushughulikia tungo za fasihi simulizi. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia tamaduni za jamii mbalimbali.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Mgeni mwalikwa, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi(k.v tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu), vitabu mbalimbali vyenye hati zinazofaa, vitabu vyenye maandishi ya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
13.2 Kusoma	**13.2.1 Kusoma kwa Kina** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua mbinu za lugha katika tamthilia, b) kueleza umuhimu wa mbinu za lugha zilizotumiwa katika tamthilia, c) kufurahia kuchanganua matumizi ya mbinu za lugha katika fasihi.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua mbinu za lugha kwenye tamthilia. ● Mwanafunzi aelekezwe kueleza umuhimu wa mbinu za lugha zilizotumiwa katika tamthilia iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona ahakiki uwasilishaji wa wenzake kuhusu mbinu za lugha katika tamthilia yenye hati inayofaa na kuutolea maoni Mwanafunzi asiyeona ahakiki uwasilishaji wa wenzake kuhusu mbinu za lugha katika tamthilia yenye maandishi ya breli na kuutolea maoni.	1. Kwa nini ni muhimu kutumia mbinu gani za lugha katika Tamthilia? 2. Kwa nin mbinu za lugha ni muhimu katika tamthilia?

			• Mwanafunzi aelekezwe kufanya utafiti maktabani au mtandaoni kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi kuhusu matumizi ya mbinu za lugha katika tamthilia. • Mwanafunzi awasilishie mzazi au mlezi uchambuzi wa matumizi ya mbinu za lugha katika tamthilia aliyoisoma.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kutambua na kujadiliana kuhusu mbinu za lugha katika tamthilia aliyosoma.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasilishia wenzake muhtasari wa matumizi ya mbinu za lugha katika tamthilia kwa kutetea hoja zake.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapofanya utafiti maktabani na mtandaoni kuhusu matumizi ya tamathali za lugha katika tamthilia aliyoisoma.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapodhamini maoni ya wenzake.
- Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana vizuri na wenzake.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapochukua jukumu la kutafiti kuhusu matumizi ya mbinu za lugha maktabani na mtandaoni.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:
Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anaposoma tamthilia.

Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Language: masomo haya hushughulikia kusoma kwa kina. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia tamaduni za jamii mbalimbali.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Vifaa vya kidijitali venye teknolojia saidizi kama vile tarakilishi/vipakatalishi, rununu, vitabu vyenye maandishi ya breli, vitabu vyenye hati zinazofaa

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
13.3 Kuandika	**13.3.1 Insha za Kubuni** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya insha ya maelezo kuhusu mahali, b) kueleza vipengele vya insha ya maelezo kuhusu mahali, c) kuandika insha ya maelezo inayodhihirisha sifa za mahali, d) kuandika insha ya maelezo inayodhihirisha sifa za mahali akizingatia sheria za matumizi ya mikato, herufi kubwa na viakifishaji vya breli(asieona),	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua vigezo vya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi ajadili na wenzake vipengele vya insha ya maelezo kutokana na kielelezo cha insha. ● Mwanafunzi aelelezwe kuandaa vidokezo vya insha ya maelezo kuhusu mahali panapolengwa katika insha ya maelezo akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutumia lugha inayojenga picha ya kinachoelezewa *(k.v. vivumishi, vielezi, vitenzi, tamathali za lugha).* ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuandika insha ya maelezo inayotoa sifa za mahali akizingatia muundo ufaao na inayohusisha suala lengwa kisha awasomee wenzake darasani. Mwanafunzi asiyeona	Je, ni mbona vigezo hutumika katika kuandika insha ya maelezo?

		e) kuonea fahari utoaji wa maelezo kamilifu kuhusu kitu au jambo.	aelekezwe kuandika insha ya maelezo inayotoa sifa za mahali akizingatia muundo ufaao, sheria ya matumizi ya mikato na alama za uakifishaji za breli na inayohusisha suala lengwa kisha awasomee wenzake darasani. ● Mwanafunzi aelekezwe kubuni insha ya maelezo inayotoa sifa za mahali kisha awasambazie wenzake mtandaoni ili waitolee maoni. ● Mwanafunzi atolea insha za wenzake maoni kwa upendo. ● Mwanafunzi amsomee mzazi au mlezi insha ya kubuni aliyoandika ili aitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kikamilifu katika shughuli za ujifunzaji.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kuandika insha ya maelezo na kuisambaza kwa mtandao.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapobuni insha ya maelezo na kumsomea mzazi/mlezi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:
Masuala ya utamaduni: mwanafunzi anaposhikiriana na wenzake kujadiliana kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Language: masomo haya pia hushughulikia uandishi wa insha za maelezo. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia tamaduni za jamii mbalimbali.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Kielelezo cha insha ya maelezo, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
13.4 Sarufi	**13.4.1 Ukanushaji kwa Kuzingatia Hali**	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya ukanushaji ili kuupambanua, b) kutambua ukanushaji kwa kuzingatia hali ya mazoea na timilifu katika matini, c) kukanusha sentensi kwa kuzingatia hali ya mazoea na timilifu, d) kuchangamkia kukanusha sentensi katika hali ya mazoea na timilifu ili kukuza mawasiliano.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua hali ya mazoea na timilifu kutoka kwenye chati, orodha ya maneno, mti maneno, vitabu au vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua ukanushaji wa sentensi katika hali ya mazoea na timilifu akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aliye na upungufu aelekezwe kuchagua sentensi zinazoonyesha ukanushaji wa hali ya mazoea na timilifu kutoka kwenye mchanganyiko wa sentensi kutoka kwenye vitabu vyenye hati zinazifaa, tarakilishi yenye teknolojia saidizi au chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuchagua sentensi zinazoonyesha ukanushaji wa hali ya mazoea na timilifu kutoka kwenye mchanganyiko wa sentensi kutoka kwenye vitabu vyenye maandishi ya breli, tarakilishi yenye teknolojia	1. Utakanushaje sentensi? 2. Je, ukanushaji wa hali ya mazoea na timilifu hutofautianaje?

			saidizi au orodha kwa kuziandika kwa italiki. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi kwa kutumia hali ya mazoea na timilifu. ● Mwanafunzi aelekezwe kukanusha sentensi alizozitunga kisha awatumie wenzake kupitia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi au kuwasomea darasani ili wazitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki shughuli za ujifunzaji na kujadiliana kuhusu ukanushaji wa hali ya mazoea na timilifu.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotunga sentensi na kuwasambazia wenzake wazitolee maoni.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapowasambazia wenzake sentensi alizotunga katika mtandao kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknlojia saidizi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuonyesha ukanushaji wa sentensi katika hali tofauti.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua ukanushaji wa hali na kuutungia sentensi sahihi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:
Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English na Kenya Sign Language: masomo haya hushughulikia hali tofauti tofauti.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia tamaduni za jamii mbalimbali.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, rununu yenye teknolojia saidizi, chati

14.0 KUWEKA AKIBA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
14.1 Kusikiliza **na** **Kuzungumza**	**14.1.1Hadithi** Matumizi ya Lugha	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika hadithi, b) kueleza umuhimu wa vipengele vya lugha vinavyotumika katika hadithi, c) kusimulia hadithi kwa kutumia vipengele vya lugha ipasavyo, d) kuonea fahari uchanganuzi wa lugha katika hadithi kama utungo wa fasihi simulizi.	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua vipengele vya lugha kwa kusikiliza hadithi kutoka kwa mwalimu au vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi ajadili umuhimu wa vipengele vya lugha vilivyotumika katika hadithi walizozisikiliza akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kusimulia hadithi kwa kutumia vipengele vya lugha ipasavyo. ● Mwanafunzi awawasilishie wenzake hadithi aliyoitunga ili watambue vipengele vya lugha vilivyotumika. ● Mwanafunzi ashirikiane na mzazi au mlezi kusikiliza hadithi na kutambua vipengele vya lugha vilivyotumika.	Kwa nini ni kutumia mbinu za lugha katika masimulizi ya hadithi?
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowasilisha kazi yake kwa wenzake na kushirikiana katika shughuli za ujifunzaji.				

● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusikiliza hadithi zikitambwa. ● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga na kuwatambia wenzake hadithi kwa kuzingatia vipengele vya lugha. ● Kujiamini: mwanafunzi anapotambua vipengele vya lugha na kuvitumia katika utambaji wa hadithi. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kusikiliza hadithi zikitambwa mtandaoni na kutambua vipengele vya lugha vilivyotumika.
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Elimu ya matumizi ya fedha: mwanafunzi anapotamba na kusikiliza hadithi zinazohusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Language: Masomo haya pia hushughulikia hadithi kama tungo za fasihi simulizi. ● Pre-technical Studies: Somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya fedha.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi (k.v tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu, projekta, video), vitabu mbalimbali vyenye hati zinazofaa, vitabu vya maandishi ya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
14.2 Kusoma	**14.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Mjadala** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha mjadala, b) kutambua msamiati mpya katika kifungu cha mjadala, c) kuchambua mitazamo katika kifungu cha mjadala, d) kuridhia kusoma kifungu cha mjadala ili kukuza uelewa wa habari.	● Mwanafunzi adondoe habari mahususi *(k.v. nani, nini, wapi, lini)* katika kifungu cha mjadala cha ufahamu. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua msamiati mpya *(k.v. maneno na nahau)* katika kifungu cha mjadala cha ufahamu na kuueleza kwa kutumia kamusi yenye hati inayofaa. Mwanafunzi asiyeona atambue msamiati mpya *(k.v. maneno na nahau*) katika kifungu cha mjadala cha ufahamu na kuueleza kwa kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aeleze maana ya msamiati uliotumiwa kwenye ufahamu na kutunga sentensi akiutumia. ● Mwanafunzi aelekezwe kuchambua mitazamo iliyo katika kifungu cha ufahamu cha mjadala chenye hati inayofaa akiwa na mwenzake. Mwanafunzi asiyeona achambue mitazamo iliyo katika kifungu cha ufahamu cha mjadala chenye maandishi ya breli akiwa na mwenzake. ● Mwanafunzi awawasilishie wenzake kazi yake ili waitolee maoni.	Utawezaje kutambua habari mahususi katika hadithi unayoisoma?
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:				

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowasilisha kazi yake kwa wenzake na kushirikiana katika shughuli za ujifunzaji
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwawasilishia wenzake kazi yake.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kusoma kifungu na kujibu maswali.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapojadili mitazamo katika kifungu cha mjadala.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:
Elimu ya matumizi ya fedha: mwanafunzi anaposikiliza na kusoma ufahamu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English na Kenya Sign Language: masomo haya pia hushughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Pre-technical Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya fedha.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia
Vifaa vya kidijitali venye teknolojia saidizi kama vile tarakilishi/vipakatalishi, kamusi mbalimbali, vitabu mbalimbali vyenye hati zinazofaa, vitabu vyenye maandishi ya breli, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
14.3 Kuandika	**14.3.1 Insha za Maelekezo** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza vipengele vya insha ya maelekezo, b) kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu (aliye na upungufu wa kuona), c) kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu na alama za uakifishaji za breli (*mwanafunzi asiyeona*), d) kufurahia kuandika insha za maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu.	● Mwanafunzi ajadili vipengele vya insha ya maelekezo *(k.v. matumizi ya lugha, mpangilio ufaao wa maelekezo, uangavu, ubanaji).* ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua maneno mwafaka, mpangilio mzuri wa sentensi na mpangilio sahihi wa hatua katika kielelezo cha insha ya maelekezo kutoka kwa mwalimu, kwenye maandishi *(k.v. vitabu, chati, kadi za breli)* au vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kuteua maneno yatakayosaidia kufanikisha maelekezo *(k.v. vielezi vya mahali: kulia, kushoto; vitenzi k.v. pinda, elekea, kata; vielekezi vya kiasi: vijiko viwili, nyanya tatu,).* ● Mwanafunzi aelekezwe kuandaa mpangilio ufaao wa sentensi zinazofuatana kulingana na maelekezo anayotaka kutoa *(k.v.* maelekezo ya mahali: *Tembea hadi mwendo wa kilomita moja. Ukifika kwenye zahanati upinde kulia;* maelekezo ya mapishi*: weka unga vikombe vitatu kwenye bakuli, tia sukari vijiko vitano vikubwa;*	Unaandika vipi insha ya maelekezo?

			maelekezo ya mtihani: *Jibu maswali matatu, swali la kwanza ni la lazima).* ● Mwanafunzi ashiriki kujadili maneno, sentensi na hatua zinazoafiki maelekezo yaliyolengwa. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kuandika insha ya maelekezo akizingatia uteuzi mwafaka wa maneno, sentensi na hatua ili kumjengea msomaji taswira kamili ya kile kinachoelekezwa. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuandika insha ya maelekezo akizingatia uteuzi mwafaka wa maneno, sentensi, hatua na alama za uakifishaji za breli ili kumjengea msomaji taswira kamili ya kile kinachoelekezwa. ● Mwanafunzi awasomee wenzake insha ya maelekezo aliyoandika au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi ili waitolee maoni. ● Mwanafunzi kushirikiana na wenzake kutoa maoni kuhusu insha ya maelekezo aliyoiandika kwa kuzingatia uteuzi mwafaka wa maneno, mpangilio mzuri wa sentensi na mpangilio sahihi wa hatua.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika insha kwa ufasaha na kuwasomea wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusambazia insha yake.

● Ubunifu: mwanafunzi anapoteua msamiati mwafaka na mpangilio ufaao wa hatua na sentensi sahihi. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni. ● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha aliyoandika.
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Elimu ya matumizi ya fedha: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Language: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha. ● Pre-technical Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya fedha.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Kielelezo cha insha ya maelekezo, vifaa vya kiditali vyenye teknolojia saidizi, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
14.4 Sarufi	**14.4.1 Udogo wa Nomino** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino katika hali ya udogo katika matini, b) kubadilisha nomino za hali ya wastani kuwa katika hali ya udogo, c) kutumia nomino katika hali ya udogo ipasavyo, d) kuonea fahari kutumia nomino katika hali ya udogo katika sentensi.	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua nomino katika hali ya udogo kwenye orodha ya nomino, chati, kadi maneno, kapu maneno, sentensi, vifungu vya maneno au tarakilishi yenye teknolojia saidizi, mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua nomino katika hali ya udogo kwenye orodha ya nomino, kadi za breli, vifungu vya maneno au tarakilishi yenye teknolojia saidizi. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua udogo wa nomino katika maneno akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika majina ya vifaa vya darasani katika udogo (*k.v. kijidawati, kijitabu*). ● Mwanafunzi aelekezwe kubadilisha nomino za hali ya wastani ziwe katika hali ya udogo akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutunga sentensi akitumia nomino katika hali ya udogo na kuwasilisha darasani ili wenzake wazitathmini. ● Mwanafunzi amsomee mzazi au mlezi majina ya vitu vinavyopatikana nyumbani au shuleni katika udogo na kutunga sentensi kutumia maneno hayo.	Unabadiliha vipi nomino katika udogo?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kujadiliana kuhusu udogo wa nomino. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi katika kutambua nomino katika hali ya udogo. ● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia nomino katika hali ya udogo. ● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino katika hali ya udogo na kuzitungia sentensi. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake nomino katika hali ya udogo katika mazingira ya nyumbani.
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala ya matumizi ya fedha: mwanafunzi anapotumia udogo wa nomino kutunga sentensi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Languages: masomo haya pia hushughulikia dhana ya nomino. ● Pre-technical Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya fedha.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi , kapu maneno, orodha ya nomino, kadi maneno, kadi za breli, michoro, chati, vifaa halisi

15.0 MAADILI YA KIJAMII

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
15.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**15.1.1 Usikilizaji Husishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya usikilizaji husishi, b) kutambua vipengele vya usikilizaji husishi katika matini, c) kueleza vipengele vya usikilizaji husishi ili kuvipambanua, d) kushiriki mazungumzo akizingatia vipengele vya usikilizaji husishi, e) kuchangamkia kushiriki katika kusikiliza husishi ili kuimarisha uwezo wa kufuatilia habari zinazoelezwa.	● Mwanafunzi aelekezwe kueleza maana ya usikilizaji husishi akishirikiana na mwenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua miktadha rasmi na isiyo rasmi ambamo kusikiliza husishi hutokea katika jamii yake akiwa na wenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza husishi *(k.v. kuwa makini, kuuliza maswali yasiyoelekeza, kuomba ufafanuzi, kumtazama mzungumzaji, kuelewa ujumbe anaotaka kukupitishia, kumhimiza kuzungumza badala ya kutoa ushauri, kutumia ishara zifaazo)* kutoka kwenye mazungumzo mafupi. ● Mwanafunzi asikilize mazungumzo kuhusu suala lengwa kutoka vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kama vile vinasasauti na akizingatia, na kutambua vipengele vya kusikiliza husishi vilivyozingatiwa. ● Mwanafunzi aelekezwe kuigiza vikao rasmi vya mazungumzo, *(k.v. kati ya mwalimu mkuu na mzazi kuhusu nidhamu ya mtoto)* akishirikiana na wenzake.	1. Usikilizaji husishi hutofautianaje kimuktadha? 2. Kwa nini ni muhimu kuzingatia vipengele katika kusikiliza husishi?

			• Mwanafunzi ajadili vipengele vya kusikiliza husishi vilivyozingatiwa na wahusika katika mazungumzo hayo.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake na kueleza kwa njia wazi miktadha rasmi na isiyo rasmi ambapo kusikiliza husishi hutokea.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi kusikilizia mazungumzo.
- Ubunifu: mwanafunzi anaposikiliza na kuelezea hisia na maana za kauli za msemaji.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoeleza vipengele vya kusikiliza husishi anajenga ukakamavu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake na kujifunza zaidi vipengele vya kusikiliza husishi katika miktadha rasmi na isiyo rasmi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji; mwanafunzi anapoheshimu zamu ya wenzake katika mazungumzo.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake na kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:
Masuala ya kijamii: mwanafunzi anaposikiliza matini kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English na Kenya Sign Language: masomo haya pia hushughulikia aina za usikilizaji.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia
Vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi (k.v tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu, projekta, video

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
15.2 Kusoma	**15.2.1 Ufupisho** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo mwanafunzi aweze: a) kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya za matini kwa sentensi mojamoja, b) kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya zote za matini kwa aya moja, c) kuandika ufupisho unaozingatia mtazamo wa matini ya kufupishwa, d) kuandika ufupisho unaozingatia mtazamo wa matini ya kufupishwa na alama za uhakifuishaji za breli (asiyeona), e) kufurahia kufupisha ujumbe kwa usahihi katika miktadha mbalimbali.	● Mwanafunzi aelekezwe kujadili vipengele vya ufupisho *(k.v. habari muhimu katika aya, lugha ya anayefupisha, kudumisha mtazamo wa kifungu, idadi ya maneno).* ● Mwanafunzi aelekezwe kueleza kwa usahihi ujumbe katika kila aya kwa kutumia sentensi mojamoja. ● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya zote za matini kwa aya moja akiwa na mwenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kujadili kuhusu jinsi ya kuandika ufupisho wa matini. ● Mwanafunzi aliye na upunguu wa kuona aelekezwe kuandika ufupisho unaozingatia mtazamo wa matini, mwanafunzi asiyeona aelekezwe kuandika ufupisho unaozingatia alama za uakifishaji za breli na mtazamo wa matini. ● Mwanafunzi amsome mzazi au mlezi ufupisho alioufanya ili autolee maoni.	Unafupisha vipi kifungu cha ufahamu?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu ufupishaji wa kifungu.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia kusoma kifungu mtandaoni.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoeleza jinsi ya kufupisha kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake jinsi ya kuandika ufupisho.

● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochambua aya za matini na kutambua hoja muhimu.
Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushirikiana na wenzake kufupisha kifungu cha ufahamu. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala ya kijamii: mwanafunzi anaposoma na kufupisha kifungu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia hushughulikia somo la ufupisho. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Vifaa vya kidijitali venye teknolojia saidizi kama vile tarakilishi/vipakatalishi, rununu, vitabu vyenye maandishi ya breli, vitabu vyenye hati zinazofaa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa**	**Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa**	**Swali Dadisi Lililopendekezwa**
15.3 Kuandika	**15.3.1 Baruapepe ya Kiofisi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze; a) kutambua ujumbe unaoafiki baruapepe ya kiofisi, b) kutambua vipengele vya kimuundo vya baruapepe ya kiofisi,	● Mwanafunzi aelekezwe kutambua ujumbe unaoafiki baruapepe ya kiofisi kwa kujadiliana na mwenzake. ● Mwanafunzi aelekezwe kujadili vipengele vya kimuundo vya baruapepe ya	Baruapepe huandikwa vipi?

		c) kutumia lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe ya kiofisi, d) kuandika baruapepe ya kiofisi kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao, (aliye na upungufu wa kuona) e) *kuandika baruapepe ya kiofisi kwa kuzingatia ujumbe, lugha muundo ufaao na alama za uakifishaji za breli (asiyeona),* f) kujenga mazoea ya kuwasiliana kwa kuandika baruapepe ya kiofisi.	kiofisi akishirikiana na wenzake. ● Mwanafunzi ashiriki katika kujadili na wenzake kuhusu lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe ya kiofisi. ● Mwanafunzi aelekezwe kuandika baruapepe ya kiofisi kwenye tarakilishi yenye teknolojia saidizi na kumsambazia mwenzake kupitia mtandao ili aitolee maoni. ● Mwanafunzi aelekezwe kumwandikia mwalimu wake baruapepe ya kiofisi ili aitathmini. Mwanafunzi asiyeona amwandikie mwalimu wake baruapepe ya kiofisi akizingatia alama za uakifishaji za breli ili aitathmini. ● Mwanafunzi amsomee mzazi au mlezi baruapepe aliyoiandika ili aitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango wake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi yenye teknolojia saidizi kuandika baruapepe ya kiofisi na kuisambaza kwa mtandao kutumia kifaa cha kidijitali chenye teknolojia saidizi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika baruapepe ya kiofisi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anpomsomea mzazi au mlezi wake baruapepe ya kiofisi.

Maadili: ● Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani . ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Masuala Mtambuko: Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapoandika barua pepe kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine: ● English na Kenya Sign Language: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa baruapepe. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia maadili ya kijamii.
Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia Nakala ya barua pepe ya kiofisi, nakala ya barua rasmi, vifaa vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi, vifaa vya breli

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum ya Ujifunzaji Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
15.4 Sarufi	**15.4.1 Usemi Halisi na Usemi wa Taarifa** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa Mada Ndogo, mwanafunzi aweze; a) kutambua usemi halisi na usemi wa taarifa katika matini, b) kueleza kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa kwa kuzingatia kanuni za kubadilisha usemi, c) kutumia usemi halisi na usemi wa taarifa ifaavyo,	● Mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona aelekezwe kutambua usemi halisi na usemi wa taarifa katika matini yenye hati inayofaa akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi asiyeona aelekezwe kutambua usemi halisi na usemi wa taarifa katika matini yenye maandishi ya breli akishirikiana na wenzake.	Usemi halisi unatofautianaje na usemi wa taarifa?

		d) kuchangamkia matumizi ya usemi halisi na usemi wa taarifa katika mawasiliano.	• Mwanafunzi aelekezwe kujadili kanuni za kubadilisha usemi *(k.v. wakati, nafsi, alama za uakifishi).* • Mwanafunzi aelekeze kutambua kanuni za kimsingi za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa (*k.v. leo kuwa siku hiyo, kwetu kuwa kwao, hapa kuwa hapo, kiambishi 'ta' cha wakati kuwa 'nge')* akishirikiana na wenzake. • Mwanafunzi aelekezwe kuwatungia wenzake sentensi za usemi halisi na usemi wa taarifa ili wazitolee maoni. • Mwanafunzi aelekezwe kubadilisha sentensi kutoka usemi halisi hadi usemi wa taarifa na usemi wa taarifa hadi usemi halisi akishirikiana na wenzake. • Mwanafunzi ashirikiane na wenzake kutunga na kutathmini sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Kujiamini: mwanafunzi anapomsomea mwenzake sentensi sahili alizotunga za usemi halisi na usemi wa taarifa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotunga na kutathmini sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa za wenzake.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Masuala Mtambuko:

Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

- English na Kenya Sign Language: masomo haya pia hushughulikia usemi halisi na usemi wa taarifa.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia

Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi, vifaa vya breli

VIGEZO NA VIWANGO VYA KUTATHMINI

STADI YA KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali Na Matarajio
Kuweza kuwasiliana kwa njia ifaayo (*matamshi, kiimbo na kusikika na uakifishaji*)	Anawasiliana kwa njia ifaayo kwa kuzingatia vipengele 4 vya kuwasiliana.	Anawasiliana kwa njia ifaayo kwa kuzingatia vipengele 3 vya kuwasiliana.	Anawasiliana kwa njia ifaayo kwa kuzingatia vipengele 2 vya kuwasiliana.	Anawasiliana kwa njia ifaayo kwa kuzingatia kipengele 1 cha kuwasiliana.
Kuweza kufasiri habari katika suala lengwa *(majibu sahihi, matumizi ya msamiati mwafaka.*)	Anatoa maelezo sahihi kuhusu suala lengwa alilosikiliza kwa kuzingatia vipengele 3 vya kufasiri habari.	Anatoa maelezo sahihi kuhusu suala lengwa alilosikiliza kwa kuzingatia vipengele 2 vya kufasiri habari.	Anatoa maelezo sahihi kuhusu suala lengwa alilosikiliza kwa kuzingatia kipengele 1 cha kufasiri habari.	Anatoa maelezo kuhusu suala lengwa alilosikiliza kwa kuzingatia kipengele 1 cha kufasiri habari.
Kuweza kutumia msamiati na istilahi za suala lengwa. (*msamiati wa heshima, adabu, maamkuzi, maagano visawe, methali, tashbihi.*)	Anatumia msamiati na istilahi 6 kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.	Anatumia msamiati na istilahi kati ya 4-5 kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.	Anatumia msamiati na istilahi kati ya 2-3 kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.	Anatumia msamiati na istilahi 1 kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.
Kuweza kutumia ishara za mwili ipasavyo (*jinsi anavyoketi/kusimama, ishara uso, kumtazama mwalimu,ukakamvu)(mwanafunzi aliye na upungufu wa kuona)*	Anatumia ishara 4 za mwili ipasavyo anaposikiliza na kuzungumza.	Anatumia ishara 3 za mwili ipasavyo anaposikiliza na kuzungumza.	Anatumia ishara 2 za mwili ipasavyo anaposikiliza na kuzungumza.	Anatumia ishara 1 ya mwili ipasavyo anaposikiliza na kuzungumza.

Kutumia ishara za mwili ipasavyo (*jinsi anavyoketi/kusimama, ishara uso, kumsikiliza mwalimu kwa makini,ukakamavu)(mwanafunzi asiyeona)*	Anatumia ishara 4 za uso na mwili ipasavyo kama vile kuketi, kusikiliza mwalimu kwa makini, kuonyesha ukakamavu na kuinua mkono wakati wa kujibu swali.	Anatumia ishara 3 za uso na mwili ipasavyo kama vile kuketi, kusikiliza mwalimu kwa makini na kuonyesha ukakamavu.	Anatumia ishara 2 za uso na mwili ipasavyo kama vile kuketi na kusikiliza mwalimu kwa makini.	Anatumia ishara 1 ya uso na mwili ipasavyo. kama vile kusikiliza mwalimu kwa makini.
Kuweza kutumia vipengele vya kuzingatia katika kusiliza mahojiano (*kusikiliza kwa makini, kuepuka vizuizi vya mawasiliano, kumtazama mzungumzaji ana kwa ana, kutumia viziadalugha (mfano kutikisa kichwa kuonyesha kulielewa swali au wazo*	Anatumia ishara 3 za mwili ipasavyo anaposikiliza na kuzungumza.	Anatumia ishara 2 za mwili ipasavyo anaposikiliza na kuzungumza.	Anatumia ishara 1 ya mwili ipasavyo anaposikiliza na kuzungumza.	Anatumia ishara 1 ya mwili anaposikiliza na kuzungumza.
Kuweza kuwasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi k.m hadithi kama vile mighani.	Anawasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi kwa kwa kuzingatia sifa 6 zinazoubainisha utanzu.	Anawasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi kwa utendeti kwa kuzingatia sifa kati ya 4-5 zinazobainisha utanzu.	Anawasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi kwa utendeti kwa kuzingatia sifa kati ya 2-3 zinazoubainisha utanzu.	Anawasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi kwa utendeti kwa kuzingatia sifa 1 inayoubainisha utanzu.

STADI YA KUSOMA

Vigezo / Viwango	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali Na Matarajio**
Kuweza kutumia msamiati na istilahi za suala lengwa. *(msamiati wa heshima, adabu, maamkuzi, maagano visawe, methali, tashbihi.)*	Anatumia msamiati na istilahi 6 kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.	Anatumia msamiati na istilahi 4-5 kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.	Anatumia msamiati na istilahi 2-3 kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.	Anatumia msamiati na istilahi 1 kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.
Kuweza kusoma kwa kuzingatia vipengele vya uhakiki wa fasihi kwa ufasaha. (*Maudhui, dhamira, wahusika, ploti, wahusika n.k)*	Anasoma kwa kuzingatia vipengele 5 vya uhakiki wa fasihi kwa ufasaha na urahisi.	Anasoma kwa kuzingatia vipengele 4 vya uhakiki wa fasihi kwa ufasaha.	Anasoma kwa kuzingatia baadhi ya vipengele kati ya 2-3 vya uhakiki wa fasihi.	Anajaribu kusoma kwa kuzingatia baadhi ya kipengele 1 cha uhakiki wa fasihi.
Kuweza kufupisha ujumbe kwenye matini aliyoisoma	Anafupisha ujumbe kwenye matini aliyoisoma kwa hoja 7 kuu.	Anafupisha ujumbe kwenye matini aliyoisoma kwa hoja kati ya 5-6 kuu.	Anafupisha ujumbe kwenye matini aliyoisoma kwa hoja kati ya 3-4 kuu.	Anafupisha ujumbe kwenye matini aliyoisoma kwa hoja 1-2 kuu.
Kasi ya usomaji (*Idadi ya maneno yanayosomwa kwa usahihi kwa muda wa dakika moja*)	Anasoma kwa urahisi na mfulululizo wakati wote. Anatumia vituo/ alama za uakifishaji mahali panapofaa wakati wote anaposoma kifungu	Anasoma kwa urahisi na mfululizo. Anatumia vituo/ alama za uakifishaji mahali panapofaa katika kiasi kikubwa cha muda wa	Anasoma kwa kutatizika. Hazingatii kikamilifu vipumuo na vikomo mwishoni mwa sentensi. Anasoma kwa usahihi kati ya	Anasoma kwa kutatizika na kurudiarudia maneno mengi na anarudi nyuma kuanza upya. Anachosoma

	kuanzia mwanzo hadi mwisho. Anasoma kwa usahihi zaidi ya maneno **75** kwa muda wa dakika moja.	kusoma. Anasoma kwa usahihi maneno **50-74** kwa muda wa dakika moja.	maneno **20-49** kwa muda wa dakika moja	hakiwezi kufuatilika. Anasoma kwa usahihi kati ya maneno 1-**19** kwa muda wa dakika moja.

STADI YA KUANDIKA

Vigezo / Viwango	Kuzidisha matarajio	Kufikia matarajio	Kukaribia matarajio	Mbali na matarajio
Kuweza kuzingatia sarufi na ufundi wa uandishi.	Anaandika insha kwa kuzingatia alama kati ya 7-8 za uakifishaji na kuendeleza maneno ipasavyo katika	Anaandika insha kwa kuzingatia alama kati ya 5-6 za uakifishaji na kuendeleza maneno ipasavyo katika uandishi.	Anaandika insha kwa kuzingatia alama kati ya 3-4 za uakifishaji na na kuendeleza maneno ipasavyo katika	Anaandika insha kwa kuzingatia alama kati ya 1-2 za uakifishaji na kuendeleza maneno ipasavyo katika.
Kuweza kuandika kwa kuzingatia mada lengwa au hata dhana zilizowasilishwa kwenye picha au maelezo ya picha.	Anaandika insha kwa ubunifu na uasilia mkubwa kwa kuzingatia mada aliyopewa.	Anaandika insha kwa ubunifu kwa kuzingatia mada aliyopewa.	Anaandika insha kwa kuzingatia mada aliyopewa ingawa kwa mtindo hafifu.	Anaandika insha bila kuzingatia mada aliyopewa katika uandishi wa insha.
Kuweza kuandika kwa hati nzuri.	Ana mwandiko nadhifu unaosomeka kwa urahisi. Anatenganisha herufi zote ipasavyo kwenye mistari. Anaacha nafasi inayofaa baina ya maneno kutoka mwanzo hadi mwisho wa insha.	Ana mwandiko nadhifu unaosomeka kwa urahisi. Anatenganisha herufi nyingi ipasavyo. Anaacha nafasi inayofaa baina ya maneno.	Ana mwandiko usio nadhifu lakini unasomeka. Anatenganisha baadhi ya herufi ipasavyo. Anaacha nafasi zisizolingana baina ya maneno.	Ana mwandiko usiosomeka kwa urahisi. Hatenganishi herufi nyingi ipasavyo. Anaacha nafasi nyingi zisizolingana baina ya maneno.

Kuweza kutumia msamiati anuwai unaolingana na mada anayoiandikia insha.	Anatumia misamiati 4 anuwai unaolingana na mada anayoiandikia insha.	Anatumia misamiati 3 anuwai unaolingana na mada anayoiandikia insha.	Anatumia misamiati 2 anuwai unaolingana na mada anayoiandikia insha.	Anatumia msamiati 1 anuwai unaolingana na mada anayoiandikia insha.
Kuweza kuzingatia muundo na mtindo wa insha lengwa.	Anaandika kwa kuzingatia muundo na mtindo wa insha 3 na kuziandika kwa ubunifu mkuu.	Anaandika kwa kuzingatia muundo na mtindo wa insha 3.	Anaandika kwa kuzingatia muundo na mtindo wa insha 2.	Anaandika kwa kuzingatia muundo na mtindo wa insha 1.

STADI YA SARUFI

Vigezo / Viwango	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali Na Matarajio
Kuweza kutambua aina za maneno katika lugha ya Kiswahili.	Anatambua aina 8 za maneno katika matini alizopewa kulingana na maagizo.	Anatambua aina za maneno kati ya 6-7 katika matini alizopewa kulingana na maagizo.	Anatambua aina za maneno kati ya 4-5 katika matini alizopewa kulingana na maagizo.	Anatambua aina za maneno kati ya 1-3 katika matini alizopewa kulingana na maagizo.
Kuweza kubainisha ngeli za nomino.	Anabainisha ngeli 7 za nomino alizopewa kwa usahihi.	Anabainisha ngeli 5-6 za nomino alizopewa kwa usahihi.	Anabainisha ngeli za nomino kati ya 3-4 alizopewa kwa usahihi.	Anabainisha ngeli za nomino kati ya 1-2 alizopewa kwa usahihi.
Kuweza kutunga sentensi za aina mbalimbali kwa kuzingatia upatanisho ufaao wa kisarufi.	Anatunga sentensi 3 sahihi kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi ufaao kwa maelezo.	Anatunga sentensi 3 sahihi kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi ufaao.	Anatunga sentensi 2 sahihi kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi ufaao.	Anatunga sentensi 1 sahihi kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi ufaao
Kuweza kunyambua vitenzi vya Kiswahili ipasavyo.	Ananyambua vitenzi 4 katika sentensi au matini kwa kuzingatia kauli aliyopewa.	Ananyambua vitenzi 3 katika sentensi au matini kwa kuzingatia kauli aliyopewa.	Ananyambua vitenzi 2 katika sentensi au matini kwa kuzingatia kauli aliyopewa.	Ananyambua kitenzi 1 katika sentensi au matini kwa kuzingatia kauli aliyopewa.
Kuweza kutumia lugha kwa usahihi (uakifishaji, ukanushaji, umoja, wingi, udogo, ukubwa n.k)	Anazingatia kanuni 6 za lugha ipasavyo katika matini utendeti.	Anazingatia kanuni 4-5 za lugha ipasavyo katika matini.	Anazingatia kanuni 2-3 za lugha ipasavyo katika matini.	Anazingatia kanuni 1 ya lugha ipasavyo katika matini.

KIAMBATISHO 1: MWONGOZO WA MIRADI YA SHUGHULI YA HUDUMA YA KIJAMII INAYOCHANGIA UJIFUNZAJI KATIKA GREDI YA NANE

UTANGULIZI

Katika Gredi 8, wanafunzi watashiriki katika Mradi wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji kwa kuchagua kutoka somo moja au kwa kuunganisha masomo mbalimbali. Mradi wa CSL utawawezesha mwanafunzi kutumia maarifa na ujuzi kutoka masomo mengine kushughulikia tatizo katika jamii. Utekelezaji wa mradi huu wa CSL utachukua Mtazamo Kamili wa Shule, ambapo wanachama wote wa jamii ya shule ikiwa ni pamoja na walimu, utawala wa shule, wazazi/walezi/ jamii na wafanyakazi wengine wa shuleni. Itakuwa jitihada za ushirikiano ambapo mwalimu wa Somo la Kijamii (Social Studies) anaratibu na kufanya kazi na walimu wengine wa masomo mbalimbali kubuni na kutekeleza miradi ya CSL pamoja. Walimu watachagua mada kutoka kwa masomo mbalimbali na mada tofauti tofauti za masuala mtambuko (PCIs) kwa mradi wa CSL. Pia inapaswa kutoa fursa ya ukuzaji wa umilisi wa kimsingi na maadili. Wanafunzi watashiriki katika mradi mmoja wa pamoja wa darasa wa CSL uliounganishwa ukifuata hatua 6 za maendeleo kama ifuatavyo:

Hatua	Maelezo
Hatua ya 1	**Utambuzi wa Tatizo** Wanafunzi wanachunguza jamii yao ili kuelewa changamoto zinazokabiliwa na athari zake kwa wanajamii. Baadhi ya changamoto katika jamii zinaweza kuwa: ● Uharibifu wa mazingira ● Magonjwa ya mienendo ya maisha, magonjwa ambukizi na yasiyoambukizwa ● Umaskini ● Misukosukona migogoro katika jamii ● Uhifadhi wa vyakula
Hatua 2	**Kubuni Suluhisho** Wanafunzi wanabuni njia ya kuingilia kati kushughulikia changamoto iliyotambuliwa.
Hatua 3	**Mpango wa Mradi** Wanafunzi wanagawana majukumu, kutengeneza orodha ya shughuli zitakazofanywa, kuandaa rasilimali zinazohitajika kwa ajili ya kutekeleza mradi, na kuweka ratiba za utekelezaji.

Hatua 4	**Utekelezaji** Wanafunzi wanatekeleza mradi na kuweka idhibati wa kazi iliyofanywa.
Hatua 5	**Kuonyesha Mradi na Kuandika Ripoti** Maonyesho ni pamoja na kuonyesha vitu vya mradi wa wanafunzi kwa jamii na kutafakari kuhusu maoni wanayopokea. Wanafunzi wanandika ripoti inayoelezea shughuli za mradi wao na mafunzo waliyopata kutokana na maoni waliyopewa.
Hatua 6	**Tafakuri** Wanafunzi wanapitia kazi yote ya mradi kujifunza kutokana na changamoto walizokutana nazo. Wanahusisha kazi ya mradi na dhana za masomo, wakiangazia jinsi dhana hizo ziliwasaidia kutekeleza mradi pamoja na jinsi mradi ulivyosaidia kuimarisha uelewa wao wa dhana za masomo.

TANBIHI: Hatua hizi zitapangwa kwa muda katika mihula mitatu ya kalenda ya masomo.

Tathmini ya miradi ya shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji (CSL)

Tathmini kwa ajili ya mradi wa CSL uliounganishwa utafanywa kwa njia ya tathmini ya mara kwa mara. Tathmini itazingatia mchakato na matokeo ya mwisho. Hii inajumuisha kutathmini kila hatua ya maendeleo ya mradi wa darasa wa CSL. Itatazama vipengele vitatu, yaani: ujuzi kutoka masomo mbalimbali uliotumika katika kutekeleza mradi, umilisi wa kimsingi uliokuzwa, na maadili yaliyokuzwa.

KIAMBATISHO 2: MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI

Mada	**Mapendekezo ya Mbinu za Kutathmini**	**Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia**	**Mapendekezo ya Shughuli Nyingine Zilizoratibiwa za Ujifunzaji**
Kusikiliza na Kuzungumza	a) Kumakinikia jinsi mwanafunzi anavyotumia lugha katika mawasiliano b) Kujibu maswali c) Maigizo d) Kutambua k.m. kwenye orodha e) Kuambatanisha maneno na majibu f) Mijadala g) Mazungumzo h) Matumizi ya ishara za mwili k.v ishara za uso, za mikono na mabega kuimarisha masimulizi yake au matumizi ya toni na kiimbo kuimarisha masimulizi i) Wanafunzi kufanyiana tathmini	• Chati/ chati za breli • Michoro na picha, maelezo ya michoro na maelezo ya picha • Mgeni mwalikwa • Vifaa vya kidijitali (k.v tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu, projekta, video) vyenye teknolojia saidizi • Mti maneno/ orodha maneno • Kapu maneno • Vitabu mbalimbali vyenye fonti inayofaa, vitabu vyenye maandishi ya breli vilivyoidhinishwa	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi
Kusoma	a) Kutunga sentensi k.m. kwa kutumia msamiati lengwa b) Kujibu maswali k.m. katika ufahamu c) Kutoa muhtasari wa ufahamu au matini yaliyosomwa d) Kusoma kwa sauti e) Wanafunzi kufanyiana tathmini f) Potfolio g) Shajara	• Tarakilishi/vipakatalishi chenye teknolojia saidizi • Kinasasauti • Rununu yenye teknolojia saidizi • Projekta • Tarakilishi/vipakatalishi yenye teknolojia saidizi • Kinasasauti • Rununu yenye teknolojia saidizi	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali vyenye teknolojia saidizi

		• Kamusi mbalimbali, kamusi mtaondaoni	
Kuandika	• Kuandika tungo mbalimbali • Wanafunzi kufanyiana tathmini • Potfolio • Shajara • Mijadala kuhusu vidokezo vya insha	• Kielelezo cha insha ya masimulizi • Kielelezo cha insha ya maelezo • Kielelezo cha insha ya wasifu • Nakala ya barua ya kirafiki • Nakala ya barua rasmi	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali
Sarufi	a) Kutambua k.m. kwenye orodha b) Kuambatanisha maneno lengwa c) Kujaza mapengo d) Kutunga sentensi e) Kazi mradi	• Tarakilishi/vipakatalishi vyenye teknolojia saidizi • Kinasasauti • Rununu yenye teknolojia saidizi • Projekta • Kapu maneno / orodha maneno • Mti maneno • Kadi maneno/kadi za breli • Picha za vitu mbalimbali, maelezo ya picha • Michoro au maelezo ya picha • Chati/ chati za breli • Mabango • Sanamu /miundo ya vitu mbalimbali • Nyenzo halisi	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Ziara za nyanjani 4. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali